наша
свабода

№118(205) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

29 КАСТРЫЧНІКА 2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК

Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Задушым Расію ў абдымках?

Беларускія эксперты мяркуюць, што ў бліжэйшыя месяцы распачнецца новы тур палітычнага яднання з Расіяй. Пра гэта, у прыватнасці, было заяўлена на брыфінгу Беларускіх фабрык думкі, які прайшоў 25 кастрычніка ў Мінску з удзелам грамадскіх лідэраў, прадстаўнікоў дзяржаўных і недзяржаўных структураў, сродкаў масавай інфармацыі і дыпламатычнага корпусу.

Аналізуючы стан эканомікі і соцыума да прэзідэнцкіх выбараў і пасля іх, прэзідэнт аналітычнага цэнтра «Стратэгія», кандыдат эканамічных навук Леанід Заіка намеціў сцэнары эканамічнай палітыкі восені 2001-зімы 2002 гадоў. Сутнасць яго заключаецца ў тым, што праз 2-3 месяцы пасля выбараў узнікне натуральная дылема: ажыццявіць буйную грашовую эмісію або пачаць хуткі продаж значнай часткі дзяржаўнай уласнасці.

Заканчэнне на стар.3

Ганчарыка – у адстаўку

У Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай (ФПБ), якая аб'ядноўвае больш за 30 галіновых прафсаюзаў краіны, працягваюць гучаць прапановы аб адстаўцы цяперашняга лідэра Уладзіміра Ганчарыка.

Першыя галасы незадаволенасці дзейнасцю Ганчарыка пачуліся ў Федэрацыі пасля яго рашэння балаціравацца на пасаду прэзідэнта Беларусі. Прычым, паводле наяўнай інфармацыі, асаблівую незадаволенасць праявілі члены прафсаюза работнікаў дзяржустановаў, на якіх аказваўся найбольшы ціск з боку ўладаў.

Як стала вядома БелаПАН, патрабаванне да Ганчарыка пайсці ў адстаўку прагучала і падчас нядаўняй яго паездкі ў Магілёў. Старшыня ФПБ заклікаў мясцовы прафактыў «адысці ад разгубленасці» пасля прэзідэнцкіх выбараў і прыступіць да вырашэння надзённых праблемаў. Прафсаюзы, заявіў Ганчарык, у рамках сваёй кампетэнцыі павінны неадкладна ўмяшацца ў сацыяльна-эканамічную сітуацыю, што пагаршаецца, стаць уплывовай грамадскай структурай, здольнай абараняць інтарэсы працоўных.

Гэтая тэма, аднак, не атрымала развіцця падчас сустрэчы. У адказ на выступленне Ганчарыка старшыні абкамаў шэрагу прафсаюзаў — работнікаў аграпрамысловага комплексу, аховы здароўя, лёгкай прамысловасці і работнікаў дзяржустановаў — запатрабавалі ад Ганчарыка пайсці ў адстаўку. Яны абвінавацілі лідэра ФПБ у тым, што ён уцягнуў прафсаюзы ў палітычную дзейнасць і гэта нанесла непапраўны ўрон сацыяльнаму партнёрству на ўсіх узроўнях.

Трэба адзначыць, што Уладзімір Ганчарык узначальвае Федэрацыю прафсаюзаў з 1986 года. Апошні раз ён быў перааабраны на гэтую пасаду, прычым аднагалосна, у кастрычніку мінулага года на трэцім з'ездзе ФПБ.

Ірына ЛЕЎШЫНА

Жывая памяць пра ахвяры

Фота Ул.ШЛАПАКА

У нядзелю, 28 кастрычніка, каля тысячы чалавек прынялі ўдзел у шэсці ў Курапаты, каб ушанаваць памяць ахвяраў сталінскага тэрору, адзначыць свята продкаў—Дзяды. Арганізатарамі акцыі выступіла Кансерватыўна-хрысціянская партыя-БНФ.

Людзі неслі шмат крыжоў, каб устанавіць іх на месцы вечнага смутку. Бесперапынныя гукі звана суправаджалі шэсце да самага ўрочышча, дзе адбыўся жалобны мітынг, распачаты малітвамі за Беларусь і беларускую нацыю. Са зваротам адстойваць Курапаты звярнуўся да людзей в.а. старшыні КХП-БНФ Юры Беленькі, а таксама старшыня ТБМ Алег Трусаў.

Ірына ТОЎСЦІК

Старшыні Савету міністраў Рэспублікі Беларусь Навіцкаму Г.В.

Зварот

Выказваючы заклапочанасьць абвастрэньнем сытуацыі вакол будаўніцтва Мінскай кальцавой аўтамабільнай дарогі ў раёне ўрочышча Курапаты, мы патрабуем ад Савету міністраў Рэспублікі Беларусь неадкладна наладзіць публічны дыялёг паміж урадам, з аднаго боку, і ўсімі зацікаўленымі арганізацыямі, з другога боку, аб лёсе Курапатаў як гістарычна-культурнай каштоўнасьці 1-й катэгорыі. На час дыялёгу працы павінны быць прыпыненыя.

Перакананыя, што такі дыялёг аб лёсе нацыянальнай сьвятыні засьведчыў бы рэальную, а не наказную гатоўнасьць уладаў мяняць сваё стаўленьне да грамадзянскай супольнасьці.

Прынята на паседжаньні Кансультацыйнай рады апазіцыйных палітычных партыяў 24 кастрычніка 2001 г.

Дзяржава – не маці, шмат не дасць

Нашай краіне пагражае не нейкі знешні вораг, а звычайная бессардэчнасць свайго беларускага чыноўніка. У выніку непісьменнай дзяржаўнай палітыкі, якая праводзіцца ў дачыненні да маці і дзіцяці, насельніцтва нашай краіны можа істотна скараціцца. І тады пададуцца занадта аптымістычнымі прагнозы, паводле якіх у 2050 годзе ў Беларусі застануцца жыць толькі 8 мільёнаў чалавек замест сённяшніх 10.

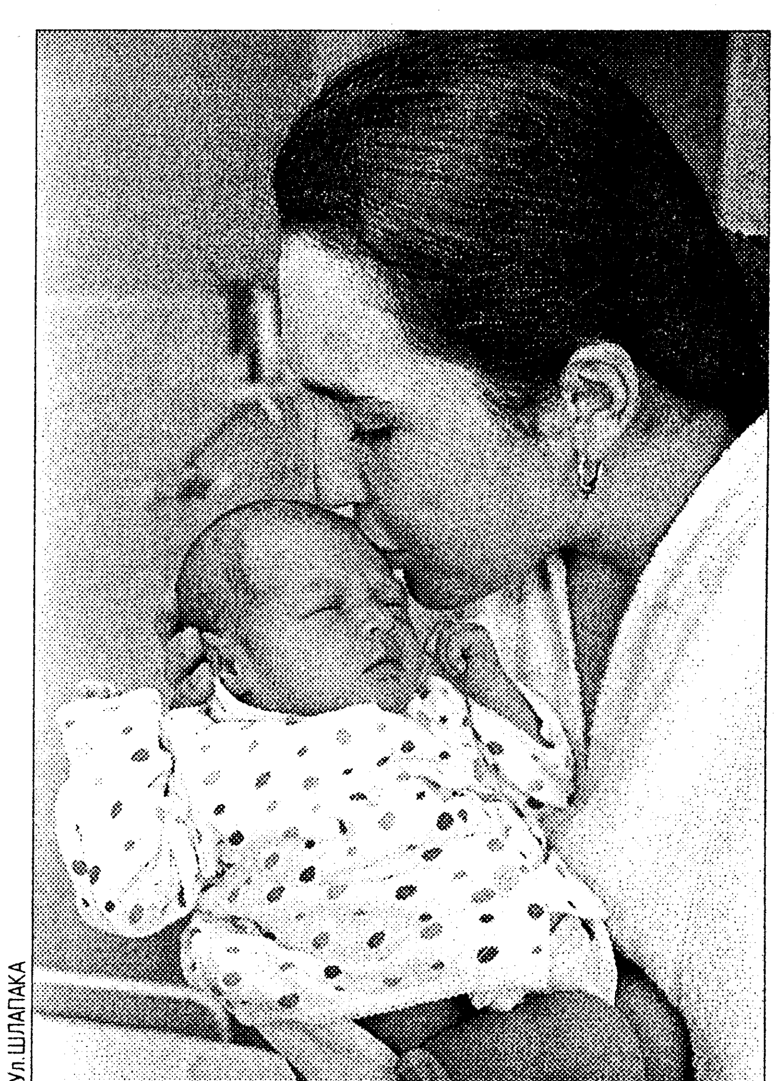
На ўсіх кутах дзяржава сцвярджае, што вельмі зацікаўленая ў павелічэнні колькасці маленькіх беларускіх грамадзянаў. Вядзецца паслядоўная праца па перакананні жанчынаў нараджаць дзяцей – і чым болей, тым лепей. Адначасова пры падтрымцы праваслаўнай царквы ў грамадстве фармуецца негатыўнае стаўленне да абортаў ды іншых шляхоў перарывання цяжарнасці.

Аднак ці сапраўды клапаціцца Беларусь пра маладых маці? Здаецца, што не. Становішча не змянілася з «пераабраннем» Аляксандра Лукашэнкі і прыходам новага ўрада Генадзя Навіцкага.

Як ні дзіўна, але агучыла новы дзяржаўны падыход да маладых мацярок жанчына – міністр працы і сацыяльнай абароны Антаніна Морава. З яе словаў, што яна выказала падчас выступу перад дэпутатамі Нацыянальнага сходу 26 кастрычніка, вынікае: дзяржава не дасць маладым маці памерці галоднай смерцю, але не болей за тое.

Дзяржаўнае агенцтва БелТА радасна адрапартавала з сустрэчы ўрада і «парламента», што «памеры дапамогаў па даглядзе за дзіцем будуць павялічвацца». Але ці ёсць насамрэч падставы для аптымізму?

Заканчэнне на стар.3

Фота Ул.ШЛАПАКА

Інфляцыя ідзе на рэкорд

Паводле міністэрства статыстыкі і аналізу, за першыя тры тыдні кастрычніка рост спажывецкіх коштаў у краіне склаў 2% (за першы тыдзень – 1%, за другі — 0,4%, за трэці — 0,6%). Гэта самыя высокія тэмпы інфляцыі за апошні час. За першыя тры тыдні верасня кошты ўзраслі на 1,5%, жніўня — на 0,8%, ліпеня — на 1,4%, чэрвеня — на 1,9%, траўня — на 1,8%.

Спрыянне Дзядам

З 24 кастрычніка па 4 лістапада Польшча ў сувязі са святам 1 лістапада Усіх Святых і Днём памінання памерлых спрасціла для шэрагу беларускіх грамадзянаў парадак перасячэння беларуска-польскай мяжы. Ім дастаткова прад'явіць замежны пашпарт і выдадзеную польскім Чырвоным Крыжам даведку, што на тэрыторыі Польшчы знаходзяцца магілы іх сваякоў.

Што нас аб'ядноўвае?

Супрацоўнікі Інстытута сацыялогіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі звярнуліся да жыхароў краіны з пытаннем, што, на іхнюю думку, аб'ядноўвае людзей розных нацыянальнасцяў у Беларусі? 65% апытаных сказалі, што гэта агульная тэрыторыя пражывання, 33% — эканамічныя інтарэсы, па 28% — агульнае гістарычнае мінулае і агульную будучыню. 18% адзначылі роднасць культураў, 16% — мовы, 9% — рэлігіі.

Энергазлодзеі

З пачатку гэтага года ў нашай краіне выкрадзена 35 мільёнаў кілават-гадзінаў электрычнай і 8.900 гігакалорыяў цеплавой энергіі. З-за гэтага ад сетак энергазабеспячэння былі адключаныя 10.719 спажыўцоў электрычнай і 19 спажыўцоў цеплавой энергіі.

Разбэшчаныя в'етнамцы

Сёлета ў Беларусі да адміністрацыйнай адказнасці было прыцягнута ажно 1.405 грамадзянаў В'етнама, а яшчэ 17 выхадцаў з гэтай краіны праходзілі па крымінальных справах. Асноўныя правіны з боку в'етнамцаў – незаконная камерцыйная дзейнасць і нелегальная міграцыя.

Вандроўкі да Прагі

Паводле дадзеных міністэрства статыстыкі і аналізу Беларусі, летась Чэхію ў якасці арганізаваных турыстаў наведалі больш як 17 тысяч беларусаў. А ўсяго нашыя суайчыннікі ступалі на чэшскую зямлю ў мінулым годзе каля 50 тысяч разоў.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»
1520

ДЭМАНТАЖ

Адным помнікам Леніну будзе менш

У Бабруйску ў хуткім часе скароціцца колькасць помнікаў Леніну. Мясцовыя ўлады прынялі рашэнне аб дэмантажы скульптуры правадыра сусветнага пралетарыяту ў раёне сярэдняй школы №23. Гэткі ж лёс напаткае і абеліск у гонар 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі, размешчаны на тэрыторыі прадпрыемства электрасетак. Асноўнай прычынай стаў кепскі стан помнікаў, якія выкананыя з недаўгавечных матэрыялаў і не маюць культурнай каштоўнасці.

А гадоў дзесяць таму менавіта Бабруйск трымаў у Магілёўскай вобласці першынство па колькасці скульптурных вываяў Уладзіміра Леніна, апярэджваючы нават абласны цэнтр. І сёння ў Бабруйску налічваецца каля 20 такіх помнікаў.

Канстанцін УВАРАЎ

Пасля выбараў заробкі здрабнелі

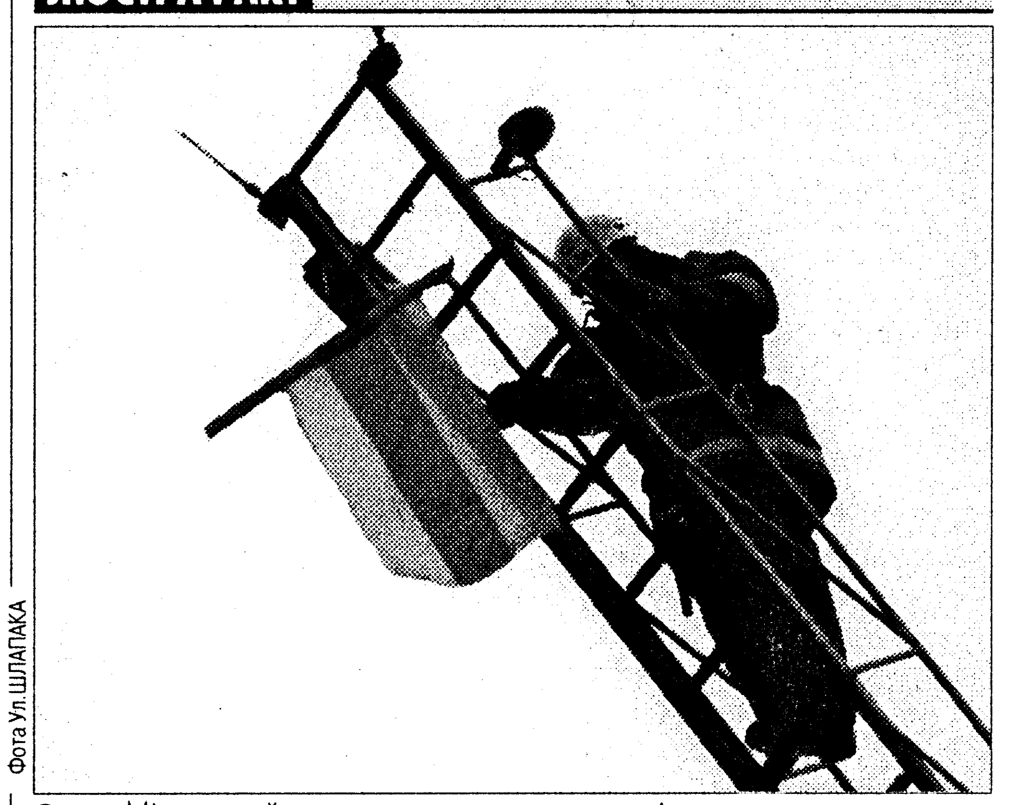
Пасля прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі знізілася сярэдняя налічаная зарплата рабочых і служачых — са 102,8 долара ў жніўні да 98,8 долара ў верасні (у пераліку па рыначным наяўным курсе).

Паводле звестак міністэрства статыстыкі і аналізу, у рублёвым выражэнні зарплата знізілася за месяц на 2,6% (са 150.854 да 147.001 рубля). У той жа час рынкавы наяўны курс долара павысіўся на 1,4%, а спажывецкія цэны — на 2,1. Для параўнання: у жніўні зарплата вырасла на 2,75 долара, у ліпені — на 7,4.

З пачатку года сярэдняя налічаная зарплата рабочых і служачых вырасла на 59,9% у намінальным выражэнні і на 25% — у рэальным (з улікам афіцыйнай інфляцыі). Тэмпы росту рублёвай зарплаты па выніках дзевяці месяцаў аказаліся вышэй за тэмпы росту наяўнага курсу долара на 31,2%.

Дзмітрый УЛАСАЎ

ЛЮСТРАФАКТ

Фота Ул.ШЛАПАКА

Мірон зноў не дае адпачываць пажарнікам

Затрыманні антыфашыстаў

26 кастрычніка ў 16.30, каля будынка следчага ізалятара №1 на вул. Валадарскага, дзе ладзілася акцыя «Моладзь супраць фашызму», былі затрыманыя 12 актывістаў незарэгістраванага аб'яднання Малады Фронт.

Маладафронтаўцы трымалі ў руках свечкі, кветкі і здымкі, на якіх было адлюстраванае пакаранне смерцю падпольшчыкаў 26 кастрычніка 1941 года. Яшчэ перад пачаткам акцыі, на месцы ле правядзення, дзяжурылі два аўтобусы з АМАПам, і праз пяць хвілінаў пасля яе пачатку распачаліся беспадстаўныя затрыманні. Першым быў схоплены лідэр Маладога Фронту Павел Севярынец, які ў гэты дзень быў вызвалены пасля 10-дзённай адсідкі за акцыю «МАЗ — беларускі». Усіх затрыманых адвезлі ў Маскоўскі РУУС сталіцы.

Нагадаем, што ў гэты дзень роўна 60 гадоў таму гітлераўскія акупанты павесілі герояў першага мінскага падполля Кірылу Труса, Валодзю Шчарбацэвіча і Марыю Брускіну. Смяротнае пакаранне адбылося ля прахадной віна-гарэлачнага завода (вул. Кастрычніцкая), а сам шлях асуджаных пралягаў ад турмы на вуліцы Валадарскага. Гэтым шляхам і збіраліся прайсці члены Маладога Фронту, каб ушанаваць памяць загінуўшых. Але Мінгарвыканкам не дазволіў правядзенне шэсця па гэтым маршруце і перанёс акцыю на плошчу Бангалор.

Юрый АЛЯКСЕЕЎ

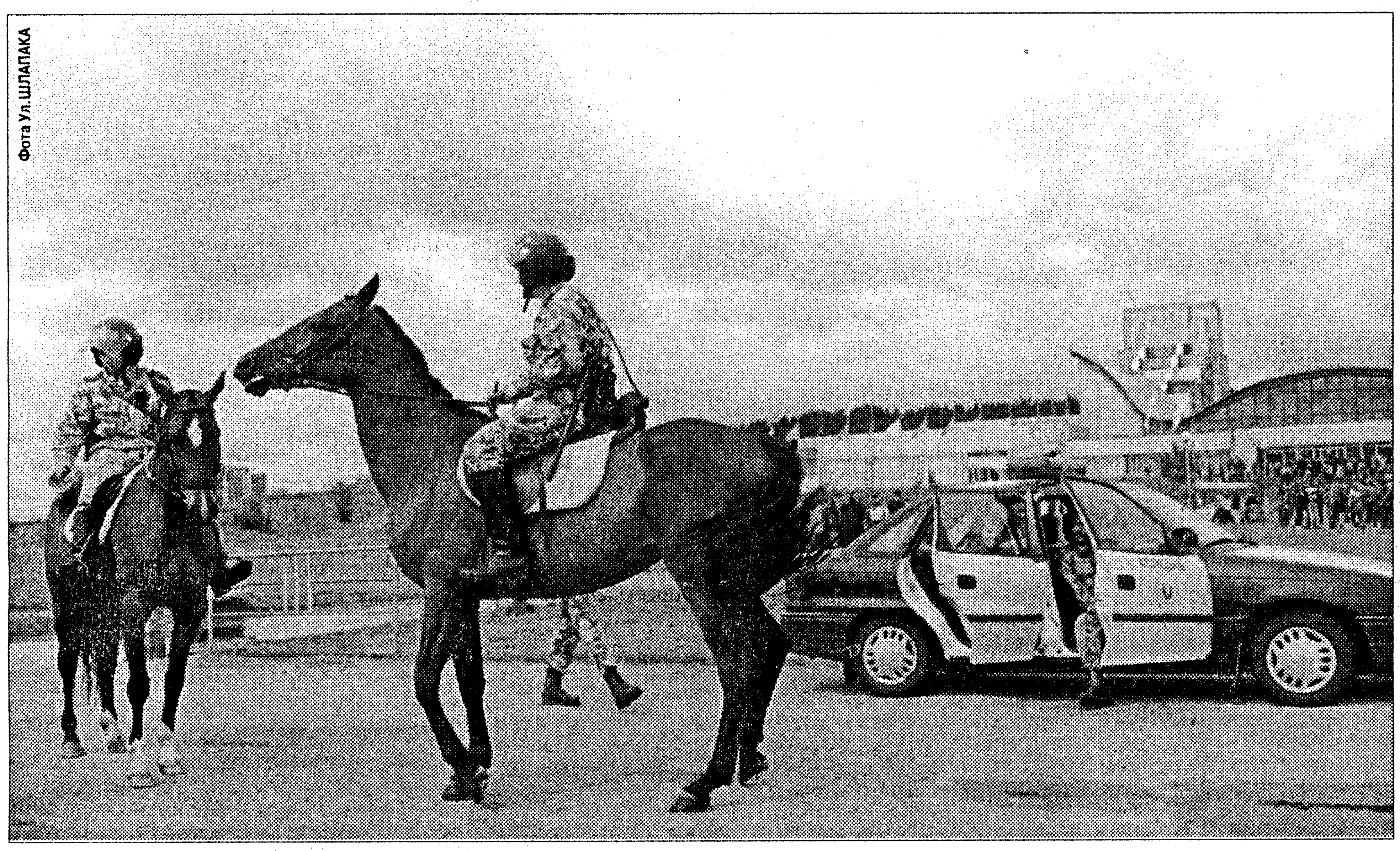
ПАРАЗА

Мірнаму не шанцуе з немцамі

На стадыі 1/8 фіналу спыніўся на турніры ў Санкт-Пецярбургу беларус Максім Мірны. Макс трапіў на нямецкага тэнісіста Райнэра Шутлера і прайграў яму ў двух сэтах. На мінулым тыдні на турніры ў Штутгарце Макс таксама саступіў немцу Томі Хасу.

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Міліцэйская кавалерыя

Фота Ул.ШЛАПАКА

Віленскія паліцыянты наведалі гродзенскіх міліцыянтаў. Паколькі сярод літоўцаў былі спецыялісты коннай паліцыі, нашы паказалі ім свой кавалерыйскі ўзвод, які існуе з пачатку 90-х гадоў. А таксама завезлі на конны завод у адным прыгарадным калгасе. Трэба сказаць, што конная міліцыя ў Гродне ніколі не выкарыстоўвалася для разгону акцыяў апазіцыі і ў гарадскіх кварталах службу не нясе.

А шкада! Бо гэта наблізіла б Гродна да еўрапейскіх гарадоў.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

УЛАДА

Брэсцкі мэр папрасіў адстаўкі

З просьбай вызваліць ад займаемай пасады звярнуўся да кіраўніцтва Брэсцкай вобласці старшыня Брэсцкага гарвыканкама Генадзь Масько.

Так, на паседжанні калегіі Камітэта дзяржкантролю па Брэсцкай вобласці, якое прайшло ў сярэдзіне кастрычніка, была дадзеная крайне негатыўная ацэнка працы гарвыканкама. У дакладзе КДК значыцца, што «ў Брэсцкім гарвыканкаме накапіліся значныя праблемы ў арганізацыі працы... выяўленыя факты не толькі з'яўляюцца пацвярджэннем бескантрольнасці, безадказнасці... але і сведчаць пра тое, што гарвыканкам не можа ў дастатковай ступені кіраваць працэсамі, што адбываюцца ў горадзе».

Першай рэакцыяй гарвыканкама на высновы КДК стала рашэнне аб змяненні працы маршрутных таксі.

26 кастрычніка на паседжанні гарвыканкама былі прааналізаваныя вынікі праверкі дзяржкантролем арганізацыі працы гарадскіх тралейбуснага і аўтобуснага паркаў, маршрутных таксі. У выніку кіраўнікі некаторых прадпрыемстваў, а таксама шэраг работнікаў гарвыканкама атрымалі вымовы.

Падчас другой часткі паседжання, якая была закрытай, адбылося абмеркаванне ўнутраных праблемаў гарадскога выканаўчага камітэта. Падчас гэтай дыскусіі старшыня гарвыканкама Генадзь Масько і папрасіў аб адстаўцы.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Транспартных ільготнікаў будуць скарачацьць

Страты дзяржавы ад прадастаўлення льготаў на праезд у транспарце складаюць 70-75 мільярдаў рублёў. Пра гэта заявіў міністр транспарту і камунікацыяў Беларусі Міхаіл Баравы.

Сёння ў Беларусі 5,2 мільёна чалавек карыстаюцца транспартнымі льготамі. Фактычна 65% насельніцтва Беларусі перавозіцца бясплатна. Дзяржава змушаная дацыраваць перавозкі, аднак, як зазначыў Баравы, у выпадку адмаўлення ад прадастаўлення льготаў не трэба было б і рабіць датацыі транспартнай галіне. Катэгорыі і саму сістэму прадастаўлення льготаў на праезд у пасажырскім транспарце неабходна перагледзець. «Сёння супрацоўнік органаў унутраных справаў атрымлівае зарплату большую за рабочага, большую за служачага і гэтак далей. А нехта за яго плаціць», — зазначыў М.Баравы. Што тычыцца тарыфаў на ўнутрыгарадскія перавозкі, то яны ў Беларусі, паводле звестак транспартнікаў, і наогул ледзьве ці не самыя нізкія ў свеце. У выніку такой тарыфнай палітыкі ў транспартнікаў адсутнічаюць сродкі на абнаўленне пасажырскага аўтатранспартнага парка. Звыш 70% адзінак транспартнага парка рэспублікі эксплуатуюцца больш за 7 гадоў.

Аляксей АРЭШКА

МІЛІЦЫЯ

Браканьеры замест тэрарыстаў

Смаргонскі райвыканкам абмеркаваў, як мясцовая міліцыя папярэджвае «экстрэмісцкія і тэрарыстычныя праявы» на тэрыторыі раёна.

З тэрарызмам аказалася зусім «кепска». Але на бязрыб'і і рак рыба. Міліцэйскае начальства дало справаздачу аб змаганні з тэлефоннымі хуліганамі. Канкрэтна — з двоечнікамі, якія, не вывучыўшы ўрокі, паведамляюць дзяжурнаму, што быццам у школе схаваная бомба. Аднак асабліва ўнушальна прагучала лічба сканфіскаванай зброі, на якую грамадзяне не мелі дакументаў. Газавы пісталет, два паляўнічыя абрэзы і шаснаццаць дубальтовак. Ясна, што ўладальнікі паляўнічых ружжаў нікога не збіраліся тэрарызаваць альбо ствараць партызанскі атрад. Зброя ім была патрэбная для звычайнага браканьерства. Але, на жаль, райвыканкам пытанне браканьерства так не цікавіць, як уяўны тэрарызм.

Міліцыянты паведамілі таксама ўладам, што ўзялі на ўлік усіх асобаў «каўказскай нацыянальнасці», якія знаходзяцца на тэрыторыі раёна. І што «пастаянна вывучаюцца сувязі і кола іх знаёмстваў». Райвыканкам вырашыў, што трэба падвышаць пільнасць насельніцтва праз публікацыі ў прэсе.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Самая бедная — Віцебшчына

Сярэднія заробкі, эквівалентныя 100 доларам, па-ранейшаму застаюцца нерэальнымі для большасці работнікаў Віцебскай вобласці. У параўнанні з летнімі месяцамі, калі многім да звычайнага заробку даплачваліся «адпускныя», сярэдняя зарплата ў верасні знізілася — да 134,5 тысячы рублёў. Гэта менш, чым у сярэднім па краіне, на 12,5 тысячы рублёў.

Самая нізкая «кациpоўка» паранейшаму ў сялянскай працы. У пік уборкі агародніны калгаснікі атрымалі ў сярэднім па 79 тысяч рублёў — прыкладна па 53,5 долара. Далёка ззаду пакінулі сялянаў нават некаторыя бюджэтнікі. Урачы, напрыклад, атрымалі ў сярэднім па 185 тысяч рублёў.

Леанід СІМАНАЎ

КРЫЗІС

Аршанскі льнокамбінат на дзве трацiны стаіць

У крызіснай сітуацыі знаходзіцца Аршанскі льнокамбінат — буйное прадпрыемства беларускай лёгкай прамысловасці.

Як паведамляюць прадстаўнікі Свабоднага прафсаюза Беларускага, асноўнай праблемай з'яўляецца недахоп сыравіны, выкліканы фінансавымі праблемамі. Гэта прывяло да зніжэння аб'ёмаў вытворчасці. Сёння не працуюць дзве фабрыкі з трох, што ўваходзяць у склад камбіната; рабочыя адпраўленыя ў вымушаны водпуск з захаваннем 60% заробку. Такая сітуацыя цягнецца ўжо некалькі месяцаў.

Для рытмічнай працы прадпрыемства патрабуецца 9 тысяч тонаў доўгага і 7 тысяч кароткага льновалакна. Цяперашнім часам прадстаўнікі льнокамбіната вядуць перамовы з пастаўшчыкамі — ільнозаводамі Віцебскай вобласці, аднак паколькі прадпрыемства не разлічылася за папярэднія пастаўкі, перамоўны працэс ідзе складана. У выніку дамовы на пастаўкі сыравіны дагэтуль не заключаныя.

Як зазначаюць у Свабодным прафсаюзе, праблемы Аршанскага льнокамбіната актуальныя не толькі для яго работнікаў, але і для горада ў цэлым, паколькі адлічэнні гэтага прадпрыемства складаюць больш за 50% гарадскога бюджэту.

Наталля КУЛАГІНА

Энергетычная будучыня — у хуткіх нейтронах

Аптымальны варыянт развіцця энергетычнай галіны краіны мае на мэце, што 32% энергетычных магутнасцяў павінны забяспечвацца атамныя электрастанцыі. Пра гэта заявіў дырэктар Інстытута праблемаў энергетыкі Аляксандр Міхалевіч.

Большая частка электрастанцыяў і кацельняў, пабудаваных 40-50 гадоў таму, практычна выпрацавалі свой вытворчы рэсурс. Вучоныя распрацавалі праекты больш як дзевяці тысяч варыянтаў бяспечных ядзерных рэактараў, сярод якіх — установкі на хуткіх нейтронах, з загрузкай на 25 гадоў працы і з натуральнай, унутрана ўласцівай рэактару бяспекай.

Марат ГАРАВЫ

МЕДЫЦЫНА

Важнае звяно аховы здароўя

Удасканальванне сястрынскай службы з'яўляецца адной з прыярытэтных задачаў міністэрства аховы здароўя Беларусі. Пра гэта заявіла старшыня рэспубліканскага прафсаюза работнікаў аховы здароўя Алена Бельская, выступаючы 25 кастрычніка на Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Сучаснае і будучае сястрынскай службы».

Паводле яе словаў, важным фактарам, які можа ўзняць прэстыж медыцынскіх сясцёр, з'яўляецца іх высокі прафесійны ўзровень, аднак дасягнуць яго можна толькі пры ўмове добра функцыянуючай сістэмы навучання. Цяпер у краіне функцыянуюць 17 сярэдніх спецыяльных навучальных установаў, у тым ліку два каледжы, якія штогод выпускаюць больш за пяць тысяч спецыялістаў сярэдняга звяна.

Па словах Бельскай, сястрынскі персанал сёння павінен разглядацца як каштоўны рэсурс аховы здароўя, які прадастаўляе насельніцтву даступную і эканамічна эфектыўную медыцынскую дапамогу.

Вольга АСІПЕНКА

СУВЯЗЬ

Усё болей сядзім у інтэрнэце

За 9 месяцаў бягучага года час працы беларускіх карыстальнікаў інтэрнэта ў сусветнай сетцы склаў 240,6 млн. хвілінаў. Як паведамляе міністэрства статыстыкі і аналізу, гэта ў 2,27 раза больш за паказчык аналагічнага перыяду мінулага года, які ў сваю чаргу быў у 2,01 раза больш за паказчык студзеня-верасня 1999 года.

У той жа час колькасць перададзеных паведамленняў электроннай пошты скарацілася на 56,3% — да 589,2 млн., тады як у студзені-верасні 2000 года ў параўнанні з аналагічным перыядам 1999 года паведамленняў было перададзена на 6,3% больш.

За 9 месяцаў 2001 года прадпрыемствы сувязі аказалі насельніцтву паслугаў на суму 92,4 млрд. рублёў. Доля стратных прадпрыемстваў сувязі ўзрасла ў 3 разы — з 4,1% на 1 верасня 2000 года да 12,2% на 1 верасня 2001 года. Пры гэтым рэнтабельнасць прадукцыі, работ і паслугаў прадпрыемстваў сувязі ў студзені-жніўні гэтага года склала 12,5% супраць 26,1% у студзені-жніўні мінулага года (зніжэнне ў 2,1 раза).

За 9 месяцаў тарыфы на паслугі сувязі для насельніцтва павялічыліся на 39,5%, у тым ліку на паслугі тэлеграфнай сувязі — на 34,1%, міжгародняй тэлефоннай сувязі — на 32,1, паштовай сувязі — у 1,6 раза. Абанементная плата за карыстанне хатнім тэлефонам узрасла ў 1,5 раза.

БелаПАН

Карупцыйны скандал разгараецца

Ужо на гэтым тыдні Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная Грамада) можа абвясціць пра стварэнне камісіі па расследаванні фактаў карупцыі сярод шэрагу апазіцыйных лідэраў. Да працы камісіі можа далучыцца і Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада.

26 кастрычніка сарвалася паседжанне Палітычнага савета пры адзіным кандыдаце ў прэзідэнты. Менавіта на ім Мікола Статкевіч меркаваў ініцыяваць пытанне пра стварэнне «антыкарупцыйнай камісіі» – у адказ на публікацыю Аляксандра Фядуты ў «Белорусской газете» «Ужо насосались», у якой палітолаг абвінаваціў шэраг лідэраў апазіцыі ў выкраданні некалькіх мільёнаў доляраў. Гэтыя грошы даваліся Захадам на развіццё дэмакратычнага руху на Беларусі ды на выбары. У звязку з гэтымі абвінавачаннямі Мікола Статкевіч і прапанаваў стварыць камісію, якая занялася б рэвізіяй дзейнасці апазіцыйных структураў па расходаванні заходніх грантаў за 1995-2001 гады.

Аднак паседжанне Палітсавета не адбылося. М.Статкевіч звязвае гэты факт са з'яўленнем у прэсе інфармацыі, якая абвінавачвала ў карупцыі 6 чалавек з кіраўніцтва Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Беларускага Народнага Фронту і «Хартыі-97».

М.Статкевіч паскардзіўся на тое, што вечарам 25 кастрычніка ў офісе ягонай партыі невядомыя выбілі шыбу: «Такая шляхетная прапанова – і такая рэакцыя: ветраны дэмакратычнага руху ўпадаюць у істэрыку, абзываюцца брыдкімі словамі, шыбы б'юць. Гэта ўплывае і на нашыя адносіны да кааліцыі: мы не можам уваходзіць у кааліцыю арганізацыяў, дзе ёсць людзі, якія напраму абвінавачваюцца ў крадзяжах... Мы гатовыя сядзець з гэтымі людзьмі за адным сталом, але каб, як кажуць, злодзеі прымалі абавязковыя для выканання ўсімі партыямі рашэнняў, – гэтага мы не можам дапусціць», — заявіў Мікола Статкевіч.

Старшыня Народнай Грамады публічна заявіў, што ўжо наступным тыднем будзе абвешчана пра стварэнне аднапартыйнай камісіі па расследаванні карупцыйнага скандалу. Магчыма, да ўдзелу ў ёй далучыцца і БСДГ Станіслава Шушкевіча. Прынамсі, са С.Шушкевічам такія перамовы вядуцца. Фактычна гэты дэмарш азначае першы крок на шляху да расколу шырокай грамадзянскай кааліцыі.

Калега М.Статкевіча па канфедэрацыі «За сацыяльныя перамены» старшыня Беларускай партыі працы Аляксандр Бухвостаў двойчы ставіцца да падобнай ініцыятывы. «З пункту гледжання неабходнасці стварэння даверу паміж суб'ектамі кааліцыі мы станоўча ацэньваем ініцыятыву Статкевіча. З другога боку, з раздуваннем гэтага вогнішча мы не зусім згодныя. Перш за ўсё, паміж сабой мусяць разабрацца грантадаўцы і атрымальнікі гэтых грошай. Таму мы і занялі пазіцыю неўмяшальніцтва», – патлумачыў Аляксандр Бухвостаў.

Рыгор БУЯН

Задушым Расію ў абдымках?

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Для мадэрнізацыі беларускіх прадпрыемстваў будуць запрошаныя буйныя фінансавыя і прамысловыя структуры Расіі. Менавіта тады і пачнецца новы тур палітычнага яднання з Расіяй, абранне новага сумеснага парламента і новага палітычнага цыкла, што паменяе кардынальна становішча справаў у краіне.

На думку дырэктара Цэнтра даследаванняў будучыні, прафесара Аляксандра Патупы, пачынаючы з 1996 года ўладам удалося ў асноўных рысах рэставураваць адміністрацыйна-камандную эканоміку, эканоміку з яскрава выражаным дамінаваннем палітыка-адміністрацыйных элементаў над рынкавымі. Пры гэтым пастаянная псіхалагічная вайна з Захадам і ўласным прадпрымальніцтвам не дазволіла вырашыць праблему інвестыцыяў і адпаведнага павышэння канкурэнтаздольнасці ўласнай прадукцыі.

Адказваючы на пытанне журналістаў аб тым, калі ж да ведама грамадскасці будуць даведзеныя вынікі нацыянальнага сацыялагічнага даследавання, праведзенага прадстаўнікамі Беларускіх фабрык думкі пасля прэзідэнцкіх выбараў, намеснік дырэктара Незалежнага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў Аляксандр Сасноў пабаяцаў зрабіць гэта пасля 2 лістапада. Падчас жа брыфінгу паведаміў, што вынікі прэзідэнцкіх выбараў, абвешчаныя ЦВК, значна не адпавядаюць вынікам праведзенага зандзіравання грамадскай думкі насельніцтва Беларусі. Ён таксама адзначаў значнае падзенне рэйтынга Аляксандра Лукашэнкі ў параўнанні з рэйтынгам Уладзіміра Пуціна.

Леанід ІГНАЦЬЕЎ, БелаПАН

Баравы едзе абараняць дальнабойшчыкаў

30 кастрычніка ў Маскве адбудзецца сустрэча міністраў транспарту Беларусі і Расіі Міхаіла Баравога і Сяргея Франка.

Фота REX/ProMedia

Як паведаміў 26 кастрычніка на прэс-канферэнцыі ў Мінску Міхаіл Баравы, на правядзенні нерамовы настойвае беларускі бок. Асноўная тэма будучай сустрэчы — дазвольная сістэма, якую ўвяла Расійская Федэрацыя для беларускіх міжнародных аўтамабільных перавозчыкаў. Справа ў тым, што сёння беларускія перавозчыкі займаюць больш за палову рынку грузаперавозак у Расію з іншых краінаў.

Такая сітуацыя, па словах М.Баравога, не задавальняе расійскія транспартныя арганізацыі, якія зацікаўленыя ў скарачэнні паездак беларускіх перавозчыкаў. У выніку Расія пайшла на ўвядзенне квотаў на пасадкі аўтаперавозчыкаў з Беларусі, і зараз яны толькі да канца бягучага года маюць патрэбу ў атрыманні 7 тысяч дазволаў для праезду ў Расійскую Федэрацыю з трэціх краінаў.

М.Баравы спадзяецца, што падчас будучай сустрэчы са сваім расійскім калегам транспартнікам у рамках Саюзнай дзяржавы ўсё ж удасца знайсці кампраміс. «Мая пазіцыя адназначная — мы не можам сёння сказаць перавозчыкам, што тысячу транспартных сродкаў скарачаем, і выкарыстоўваць не будзем», — сказаў М.Баравы. Пры гэтым ён падкрэсліў, што айчынным перавозчыкам неабходна асвойваць не толькі расійскі, але і іншыя транспартныя рынкі, у першую чаргу, краіна ўсярэднеазіяцкага рэгіёна.

Даведка. Міжнародныя аўтаперавозкі застаюцца адной з найбольш адчувальных крыніцаў папаўнення валютных рэсурсаў Беларусі. Па выніках 2001 года ў краіне разлічваюць атрымаць ад экспарту толькі аўтатранспартных паслугаў каля 130 мільёнаў долараў ЗША.

За восем месяцаў бягучага года паступленні ад экспарту транспартных паслугаў склалі 92,8 мільёна долараў ЗША, што на 26,8% больш у параўнанні з гэткім жа перыядам мінулага года. Гэта выкліканае ў асноўным асваеннем беларускімі перавозчыкамі новых рынкаў паслугаў (сярэднеазіяцкі рэгіён, дзяржавы балканскага і скандынаўскага рэгіёнаў).

Удзельная вага экспарту аўтатранспартных паслугаў у агульным аб'ёме экспарту паслугаў складае больш за 12%, у аб'ёме транспартных паслугаў — каля 20%.

У цэлым цяпер у Беларусі перавозкі грузаў і пасажыраў аўтамабільным транспартам ажыццяўляюць больш за 32 тысячы перавозчыкаў. Аўтамабільным транспартам перавозіцца амаль 70% грузаў і каля 54% пасажыраў.

Аляксей АРЭШКА

POST FACTUM

Разбор фатальных памылак

«Беларусь пасля выбараў» — так называецца аналітычны бюлетэнь, які быў прадстаўлены 25 кастрычніка на брыфінгу ў Мінску аналітычнамі арганізацыі «Беларускія фабрыкі думкі».

У цэнтры ўвагі на брыфінгу быў аналіз памылак апазіцыі пры падрыхтоўцы і правядзенні прэзідэнцкіх выбараў. Найбольш паслядоўна гэтую тэму развіў супрацоўнік аналітычнага цэнтра «Стратэгія» Валерый Карбалевіч. Ён выдзеліў некалькі найбольш значных памылак, зробленых кіраўніцтвам апазіцыйных партыяў, кааліцыяў і ініцыятываў. Гэтыя палітычныя сілы, на думку Карбалевіча, недаацанілі сацыяльную мадэль, створаную за сем гадоў кіравання Аляксандра Лукашэнкі, якая аказалася дастаткова арганізаванай і самадастатковай.

Акрамя таго, адзначыў Карбалевіч, апазіцыя пераацаніла ролю пратэстнага патэнцыялу грамадства і звязаную з ёю ўстаноўку на вызначэнне адзінага кандыдата як залогу змены ўлады. Беларускае грамадства, паводле яго словаў, аказалася палітызаваным у меншай ступені, чым меркавалі лідэры апазіцыі; многія галасавалі не за праграмы, а за асобу.

Не апраўдалася і меркаванне апазіцыі наконт таго, што ращаючую ролю ў выбарах адыграюць наменклатура, Расія і Захад. Выбары, паводле словаў Карбалевіча, паказалі, што беларуская наменклатура з'яўляецца не суб'ектам самастойнай палітыкі, а інструментам у руках аднаго чалавека.

Не апраўдалася таксама стаўка беларускай апазіцыі на з'яўленне «трэцяй сілы», якая знаходзіцца паміж уладай і апазіцыяй. Ні Наталля Машэрава, ні Леанід Сініцын не змаглі «перайграць» уладу, якаяператварыла ўсю краіну ў выбарчы штаб Аляксандра Лукашэнкі, заявіў Валерый Карбалевіч.

Мікалай ГРАЧУХА

Масква яму толькі сьніцца

Міністар замежных справаў Міхаіл Хвастоў не абвяргае, што маскоўскі візыт Аляксандра Лукашэнкі можа быць прымеркаваны да сьвяткавання 10-годзьдзя СНД. Міністар таксама не абвяргае магчымага прызначэньня Уладзімера Замяталіна прадстаўніком Беларусі пры ЮНЭСКА ў Парыжы.

Сёлета 8 сьнежня Садружнасьці Незалежных Дзяржаваў споўніцца 10 гадоў. Гэты першы юбілей кіраўнікі дзяржаваў СНД яшчэ на апошнім летнім саміце ў Менску вырашылі сьвяткаваць у Маскве. Магчыма, да гэтай агульнай сустрэчы будзе прымеркаваны і першы пасьля выбараў візыт Аляксандра Лукашэнкі ў сталіцу Расеі.

Нават пасьля тэрарыстычных актаў у ЗША беларускае дыпламатычнае ведамства заяўляла, што сустрэча Уладзімера Пуціна са спадаром Лукашэнкам плянуецца на кастрычнік. Аднак спадар Пуцін часу для гэтага не знайшоў.

Відавочна, што неабходнасьці сустракацца з Лукашэнкам Пуцін цяпер не мае. Пра гэта я размаўляў сёньня зь міністрам замежных справаў Беларусі Міхаілам Хвастовым. Ён перакананы, што сустрэча двух прэзыдэнтаў абавязкова адбудзецца.

– Гэта будзе да 8 сьнежня ці вось якраз на саміт?

– Няма нейкага падыходу такога, каб абавязкова гэта здарылася да ці потым. Зараз з расейскім бокам абмяркоўваем дакладныя даты.

Міхаіл Хвастоў дадаў, што «адбыліся вядомыя падзеі, якія зьмянілі сытуацыю ў сьвеце, і зьявіліся пытаньні, якія Расея, відаць, абмяркоўвае ў першую чаргу».

– Міхаіл Міхайлавіч, ходзяць чуткі, што Замяталіна прызначаць у Парыж прадстаўніком пры ЮНЭСКА...

– Запытайце ў Замяталіна, – адказаў міністар замежных справаў Міхаіл Хвастоў.

Нагадаем, што, паводле неафіцыйнай інфармацыі з МЗС, ад амбасадара Беларусі ў Францыі Уладзімера Сянько хочуць забраць яшчэ адну ягоную пасаду – прадстаўніка пры ЮНЭСКА, штаб-кватэра якое месьціцца ў Парыжы, – і прызначыць на гэтую пасаду Уладзімера Замяталіна, былога першага намесьніка кіраўніка прэзыдэнцкае адміністрацыі й цяперашняга беспрацоўнага.

Юры СЬВІРКО
Радыё «Свабода»

ЗМОВЫ

Лукашэнка не давярае сваім міністрам

У міністэрствах адукацыі і аховы здароўя рыхтавалася змова, скіраваная супраць кіраўніцтва краіны – такую выснову можна зрабіць з заявы Аляксандра Лукашэнкі, якую ён зрабіў падчас наведвання Магілёва ў мінулую пятніцу.

Там, адказваючы на пытанне пра лёс былых кіраўнікоў міністэрства адукацыі Васіля Стражава і міністэрства аховы здароўя Ігара Зелянкевіча, кіраўнік краіны зазначыў, што ён «не давярае мінуламу кіраўніцтву» гэтых ведамстваў. Менавіта таму на працягу паўтара месяца А.Лукашэнка шукаў ім замену.

Цяпер, відавочна, двум «экссам» не прапануюць ніякіх цёпленькіх месцейкаў побач з уладай. А які тыдзень таму, калі Генадзь Навіцкі прадстаўляў медыкам і настаўнікам іхніх новых кіраўнікоў, то казаў шмат гучных словаў пра былых міністраў. І абавязкова адзначаў, што ўлада, канешне, знойдзе для іх найлепшы ўжытак. Ужо не знойдзе?

Цікава таксама, што і Васіль Стражаў, і Ігар Зелянкевіч – не новыя людзі ва ўладзе. Ігар Зелянкевіч працаваў міністрам больш за 4 гады, а Васіль Стражаў увогуле заняў сваю пасаду ў жніўні 1994 года. Атрымліваецца, што беларускаму кіраўніку давялося вельмі доўга працаваць у «варожым атачэнні».

Але, падаецца, ёсць і іншая прычына ў замене двух міністраў. Сферы адукацыі і аховы здароўя – найбольш праблемныя, бо амаль цалкам фінансуюцца з дзяржаўнага бюджэту. Як яны фінансуюцца – ведае практычна кожны з нас, калі прыходзіць у школу на бацькоўскі сход або ў паліклініку па бюлетэнь.

Перад В.Стражавым і І.Зелянкевічам стаяла цяжкая задача – і фінансаванне для свайго ведамства штомесяц выбіваць, і нейк балансаваць, «не зарываючыся», у межах тых сумаў, што атрымлівалі медычныя і навучальныя ўстановы з бюджэтаў усіх узроўняў. Відаць, у рэшце рэшт, А.Лукашэнку надакучыла слухаць енкі абодвух пра недахоп грошай для сваіх галінаў. У выніку міністраў памянялі на менш галасістых.

Цяпер новым кіраўнікам давядзецца атрымліваць дзесяткі кілаграмаў цітыў ад «бюджэтнікаў» сваіх ведамстваў, у якіх ты будуць пытацца – калі ж словы начальнікаў, высокія і не вельмі, перастануць разыходзіцца са справай. І, хутчэй за ўсё, і пра гэтых міністраў калісьці скажуць «я ім не давяраю». І выкінуць за дзверы.

Міхась КАРПОВІЧ

Дзяржава – не маці, шмат не дасць

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Па словах міністра, немагчыма забяспечыць сплату дапамогі маладым маці, што знаходзяцца ў пасляродавым адпачынку, да ўзроўню ў 100 долараў на месяц, як абяцаў А.Лукашэнка перад выбарамі. Пра такія сумы нават не ідзе гаворка.

Па словах А.Моравай, цяпер памер гэтай дапамогі складае 23 тысячы рублёў на месяц, гэта эквівалент 15 долараў. Аднак, як станоўчую з'яву, міністр адзначыла, што ўрад працуе над павелічэннем памеру дапамогі. У выніку ягоны памер складзе 65% ад бюджэту спажывецкага мінімуму – 34 тысячы рублёў на месяц (менш за 23 долары ЗША). Дапамога маці будзе сплачвацца дыферэнцыявана – у залежнасці ад сямейнага становішча жанчыны.

Афіцыйная біяграфія Антаніны Моравай замоўчвае факт, ці ёсць у яе дзеці. Але падаецца, што не. Бо інакш бы яна ведала, што ні 23, ні 34 тысячы пракарміць і сябе, і дзіця немагчыма. Канешне, ёсць яшчэ бацька, але нават калі ён будзе зарабляць абяцаныя тым жа А.Лукашэнкам 100 долараў на месяц (а сёння далёка не кожны мужчына-працоўны ў Беларусі мае такі заробак), то гэтай сям'і прыйдзецца вельмі цяжка.

Год таму шляхам эксперыменту адна знаёмая сям'я ў складзе трох чалавек – бацька, маці і немаўля – вызначыла, што каб нармальна сілкавацца і апранацца самім, а таксама траціць грошы на патрэбы дзіцяці, то іхняй сям'і патрэбна не менш за 500 (пяцьсот) долараў на месяц. І гэта не нейкія там «новыя беларусы» – звычайны «сярэдні клас», людзі, якія не будуць выкідаць грошы дарма. 500 долараў – гэта той мінімум месячнага даходу, пры якім можна сабе дазволіць нарадзіць дзіця. Нагадаем – гэтая сума была актуальная год таму. З таго часу курс долара змяніўся мала – а вось цэны ў беларускіх рублях скокнулі істотна ўверх.

Такім чынам, атрымліваецца: дзяржава сама стварае такія ўмовы, у якіх жанчына – калі ёй неабыякавы лёс свайго дзіцяці – ні за што не пагодзіцца нараджаць. Як толькі жанчыны Беларусі асэнсуюць, што не здолеюць пракарміць сваіх дзяцей – не кажучы нават пра «апрануць», – то ў маштабах краіны гэта будзе азначаць дэмаграфічную катастрофу.

Ірына СТАРЦАВА

Патрабуем адкрытага працэсу!

24 кастрычніка 2001 года ў памяшканні Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь пачаліся слуханні па справе аб зніненні аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага. Гэты працэс мае вялікі рэзананс у грамадстве, бо датычыцца адной з гучных справаў, звязанай са знікненнямі грамадскіх і палітычных дзеячаў у Беларусі. Згодна з рашэннем Мінскага абласнога суда, які прыняў да вытворчасці справу, працэс абвешчаны закрытым. На яго не дапускаюць прадстаўнікоў грамадскіх, праваабаронных арганізацыяў, сродкаў масавай інфармацыі, назіральнікаў ад місіі КНГ АБСЕ ў Беларусі. Рада Праваабарончага цэнтра "Вясна" лічыць, што гэтым грамадзяне краіны пазбаўляюцца права на атрыманне праўдзівай інфармацыі аб выніках следства і ходзе працэсу па гэтай гучнай справе. Рада Праваабарончага цэнтра «Вясна» заклікае судовыя ўлады Беларусі забяспечыць адкрытае слуханне па справе аб зніненні аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага з удзелам прадстаўнікоў грамадскасці і сродкаў масавай інфармацыі.

Рада грамадскага аб'яднання Праваабарончы цэнтр «Вясна»

Багдадский калиф и его волшебная палочка

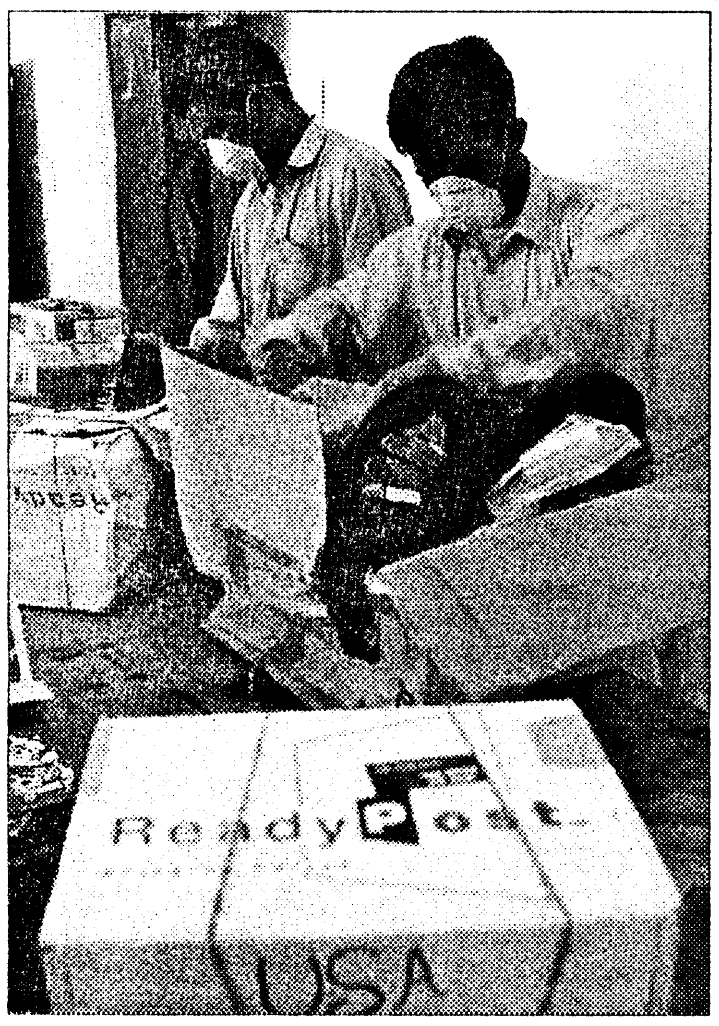
В Америке почту теперь сортируют в резиновых перчатках и респираторах. О том, какое письмо следует считать подозрительным, знает теперь всякий американец — инструкции опубликованы всюду. Вам незнаком отправитель, отсутствует обратный адрес (или присутствует вымышленный), штемпель почтового отделения не соответствует обратному адресу, адрес написан с орфографическими ошибками, на конверте слишком много марок или он издает необычный запах — все это угрожающие признаки.

Инструкция составлена весьма тщательно, но вряд ли от нее будет много пользы. Послание с несуществующим обратным адресом получил сенатор Дэшл, но как установить, что такого отправителя не существует? Чтобы установить наличие запаха, письмо необходимо понюхать, но как раз нюхать-то его, согласно той же самой инструкции, строго возбраняется!

Между тем, все сомнения в том, что Америка имеет дело не с «изолированными инцидентами», а с организованной акцией, отпали. Эксперты-микробиологи пришли к выводу, что флоридское и нью-йоркское письма содержали один и тот же штамм бактерий сибирской язвы.

Вероятно, главные надежды ФБР возлагает сейчас на специалистов бактериологической лаборатории в Форт-Детрике (Мэриленд), выясняющих происхождение бацилл. Эта задача, как оказалось, потруднее поисков иголки в стоге сена. Микробиологи всего мира десятилетиями обменивались образцами различных штаммов сибирской язвы почти безо всяких ограничений. Американская коллекция насчитывает 1.200 образцов, однако лишь треть из них прошла экспертизу ДНК. Для идентификации штамма, который применили злоумышленники, может потребоваться экспертиза остальных 800 — на это, утверждают ученые, у них уйдет не менее года.

Экспертов особенно насторожил порошок, присланный Тому Дэшлу. По их словам, эти споры отличаются высоким качеством, которого невозможно добиться в кустарных условиях, обладая скромными познаниями в микробиологии. Для того чтобы в организме развилась легочная форма сибирской язвы, размер частиц порошка должен быть не менее 1 микрона и не более 5. Для заражения требуется от 8 до 10 тысяч спор. Как объяснил в интервью телекомпании ABC Ричард Сперцел, главный инспектор по биологическому оружию в Спецкомиссии ООН по разоружению Ирака, при меньшем диаметре человек полностью выдыхает частицы; при большем они оседают в трахее, не достигая легких.

Технологический процесс изготовления такого порошка состоит из трех стадий: на первой споры высушиваются посредством замораживания, на второй полученное вещество измельчается, на третьей крупицы покрываются некой субстанцией, с тем чтобы предотвратить их электростатическое слипание. Эта технология составляет государственную тайну. Сперцел считает одним из вероятных источников порошка Ирак, располагающий, по его сведениям, всем необходимым для его производства. С ним согласен его бывший начальник, глава ныне упраздненной спецкомиссии Ричард Батлер.

В 1986-1988 годах Ирак на совершенно законных основаниях приобрел в США большое количество образцов смертоносных бактерий, включая штаммы сибирской язвы. В 1990 году наличие у Саддама биологического оружия было главным кошмаром Пентагона. Запасов вакцины хватало в лучшем случае на 40 тысяч человек. Однако командующий силами США в Персидском заливе генерал Норман Шварцкопф опасался проводить вакцинацию даже в ограниченных масштабах: провести ее скрытно не представлялось возможным, открытая же могла развалить с трудом собранную коалицию и посеять панику среди населения соседних стран. Вывод ЦРУ гласил, что Саддам может пустить в ход бациллы, «если сочтет свое положение безнадежным».

В Белом доме всерьез рассматривался вопрос применения против Ирака ядерного оружия. В конце концов Буш-старший отказался от этой идеи и в январе 1991 года направил Саддаму письмо, в котором заявил: «Ваша страна заплатит ужасную цену, если вы предпримете безрассудные действия». Вице-премьер Ирака Тарик Азиз, которому госсекретарь Джеймс Бейкер пытался вручить письмо в Женеве, отказался принять столь дерзкое послание. Тогда Бейкер, превышая полномочия, дал ясно понять, что именно подразумевается под «ужасной ценой». И добавил: «Это не просто угроза». После того как 16 января первыми же атаками союзной авиации была выведена из строя иракская система ПВО, американские бомбардировщики нанесли ракетно-бомбовые удары по предприятиям по производству биологического оружия. Однако, помня о предупреждении своей разведки, США так и не решились добить зверя в его логове.

Владимир АБАРИНОВ
Grani.ru

Барадзіну пагражаюць Карлай дэль Понтэ

Некалькі дзясяткаў рабочых Магілёўскага будаўнічага трэсту №12 накіравалі дзяржаўнаму сакратару Саюзу Расеі й Беларусі Паўлу Барадзіну адкрыты ліст, у якім просяць дапамагчы ім вярнуць заробленыя ў Расеі грошы. Інакш будаўнікі зьбіраюцца зьвярнуцца да швайцарскай пракуроркі Карлы дэль Понтэ — той, што вяла крымінальную справу Барадзіна.

Ліст напісалі рабочыя, якія месяц адпрацавалі ў Падмаскоўі ды атрымалі за сваю працу ад 25 да 40 даляраў, хоць абяцалі ім у 5-6 разоў больш. Зараз яны просяць Паўла Барадзіна разабрацца ў сытуацыі, дапамагчы ім вярнуць заробленыя грошы. Маўляў, для чаго тады створаны Саюз Расеі й Беларусі?

Падпісанты падрабязна апісваюць умовы жыцьця ў Расеі падчас рэканструкцыі вайсковай казармы. Дырэкцыя магілёўскага трэсту накіравала каля 100 сваіх працаўнікоў у Адзінцоўскі раён Маскоўскай вобласьці. І пры адпраўцы, і зараз, яны ня бачылі ніякай дамовы паміж расейскім і беларускім бокам.

Магілёўскія будаўнікі жылі па 15-30 чалавек у адным памяшканьні, разам з пацукамі, ня мелі бялізны, накрываліся коўдрамі, пасьля якіх сьвярбела цела. Яны нагадалі расейскаму чыноўніку, што атрымлівалі сутачныя і камандзіровачныя каля двух даляраў, таму вельмі дрэнна харчаваліся.

Напрыканцы ліста падпісанты заяўляюць: «З Расеі прыехалі жабракамі, больш туды ехаць не жадаем. Такое сяброўства нам непатрэбнае».

Як паведамілі падпісанты, такім зваротам яны хочуць папярэдзіць сваіх калегаў з будаўнічай галіны Магілёўшчыны пра магчымыя наступствы іхнай працы ў Расеі. Кіраўніцтва вобласьці на сустрэчы з адміністрацыяй прэфэктуры Усходняй акругі Масквы дамовілася пра накіраваньне тысячы беларускіх рабочых на маскоўскія будоўлі. Першыя зь іх, каля двухсот магілёўцаў, паедуць блізкім часам. Усім абяцаюць часовую прапіску, жытло і месячны заробак 250 даляраў.

Вось таму будаўнікі з будтрэсту №12, навучаныя горкім вопытам, імкнуцца замацаваць маскоўскія абяцаньні гарантыямі дзяржаўнага сакратара Саюзу Расеі й Беларусі. Паводле іхнага меркаваньня, той павінен даць адказ — куды пайшлі заробленыя грошы.

А калі адказу ня будзе, заяўляюць падпісанты, ім нічога не застаецца, як зьвярнуцца да міжнародных праваахоўных органаў, у прыватнасьці, да іхнай прадстаўніцы, пракуроркі Карлы дэль Понтэ. Застаецца толькі здагадвацца, чаму магілёўскія рабочыя абралі сваім праваабаронцам менавіта таго чалавека, як сёлета вёў крымінальную справу спадара Барадзіна.

Аляксандр СЕРДЗЮКОЎ
Радыё «Свабода»

Ирак готовится к войне с США

В своем первом интервью после событий 11 сентября заместитель премьер-министра Ирака Тарик Азиз заявил, то Ирак готовится отразить нападение США и Англии.

Азиз сообщил, что, по данным иракской разведки, США и Англия собираются нанести ракетный удар по 300 целям на территории страны, и предупредил, что это приведет к тяжелым последствиям.

«Мы внимательно следим за тем, что говорится и делается в Америке и в Англии, и мы знаем, что рано или поздно этот удар будет нанесен, — сказал Азиз. — Это станет очень серьезной ошибкой. Арабский мир не смирится с этим, так как это несправедливо и является явной агрессией».

Тарик Азиз полностью опроверг слухи о причастности Ирака к теракту 11 сентября и к распространению в США сибирской язвы, назвав их «беспочвенными» и «нелепыми», но предупредил, что США могут использовать их для оправдания нападения на Ирак.

Азиз также предупредил, что за прошедшие после войны в Персидском заливе десять лет армия Ирака полностью восстановлена и готова защищать свою страну.

Война: гуманизация и дегуманизация

Точечные удары, гуманитарная помощь... Весь антураж современной войны – свидетельствует ли он о том, что человечество стало более гуманным. Представим себе самую гуманную на свете войну. Войну, в которой не будет крови. Не будет изувеченных трупов и рыдающих матерей. В которой не будут получать боевую закалку потенциальные убийцы и насильники. Такие войны описаны в фантастической литературе. Оружием будет некий мощный генератор психотропного излучения или же чудо-экстрасенс, мощный суггестор. Врага не нужно к чему-либо принуждать, ставить ультиматумы, выслеживать, убивать. Достаточно просто изменить его сознание. Террорист станет благотворителем, радикал – умеренным, патриот своей страны станет патриотом твоей.

Ну и как вам такая перспектива? Кажется, налицо была бы сплошная гуманность и забота о человеческих жизнях, даже таких, как жизнь Усамы бин Ладена и муллы Омара, как жизнь шахидов-камикадзе, которые сами не ценят ни своей жизни, ни чужой. Все счастливы и довольны, все живут в мире и благоденствии. Мир стал безопасным, как детская песочница, в которой малыши играют с присмотром.

Но есть у этой радужной картины и оборотная сторона медали. У человека отнимается его священнейший атрибут – свобода выбора. Именно свобода таит в себе возможность зла, негативного выбора, но она же – источник вдохновения и любви. Люди в таком мире станут послушными марионетками, биоавтоматами. Произошел бы тот самый отказ от свободы во имя безопасности, описанный Достоевским в «Легенде о Великом Инквизиторе». Только еще хуже – там люди хотя бы отказываются от свободы по своей воле, проявляют «беспредельную радость свободы отринуть свободу».

Вот и смотрите, гуманна будет такая война или нет. С одной стороны, сберегаются человеческие жизни. С другой – человеческие ли они, будет ли такой лишенный свободы человек иметь право именоваться человеком? Какой процесс налицо – гуманизация или дегуманизация?

Налицо различные трактовки слова «гуманность» и его производных. Это понятие иерархическое, многоуровневое. Существует гуманизм телесный, душевный и духовный (можно, конечно, и еще как-нибудь поделить). В каждом конкретном случае проявления гуманизма разного типа могут совпадать, но могут и существенно противоречить друг другу. Что гуманнее: сказать смертельно больному о его настоящей болезни или дать ему умереть в неведении? Вот вам и проявления гуманизма разного типа.

В последнее время в мире очень популярно слово «гуманитарный». Раньше оно употреблялось в основном по отношении к наукам о человеке, обществе и культуре. Теперь же в ходу «гуманитарная помощь», «гуманитарная акция» и «гуманитарная катастрофа». Акцент явно сместился в сторону «телесного гуманизма», в сторону безопасности, пропитания и прочих вещей, необходимых для нормального функционирования тела, предохранения его от экстремальных ситуаций.

С этой точки зрения война в Афганистане действительно относительно гуманна. По крайней мере, в отношении, скажем, второй мировой или того же Вьетнама. Точечные бомбардировки. Часто случаются промахи, но ковровых бомбардировок Кабула все-таки не проводится. Гуманитарная помощь, сбрасываемая с самолетов. Наверняка ее мало, но это лучше, чем помещение населения в концлагеря.

Действительно, сознание человечества за последние 50 лет изменилось. Изменилось отношение к физическому насилию, к жестокости. Человечество стало более женственным, и слава Богу. Массовых жертв среди мирных жителей (о гибели своих солдат и говорить не приходится) Бушу его избиратели не простили бы. И пусть забота о мирных жителях во многом – лишь пропагандистская акция, но показателен сам факт, что подобные пропагандистские акции стали необходимы. Жажды крови в человечестве стало неизмеримо меньше, чем еще в недавнем прошлом.

Однако существует и другой аспект проблемы. В условиях глобализации война исчезает как феномен. Она становится казнью. Поиском и казнью преступников. Силы противников несопоставимы. В войне было что-то от поединка. От рыцарского турнира. Были правила ее ведения, схожие для участников. Теперь же правил фактически нет. Для стороны, на порядок более сильной, в победе нет доблести, нет чести. Слабейший же использует любую возможность для удара, чаще всего для удара подлого, удара не по врагу, а по мирным гражданам его страны.

Дегуманизация в высокотехнологичной войне проявляется в обезличивании войны. Солдат не видит противника. Ему достаточно нажать кнопку, чтобы отправить на тот свет энное количество людей. Он перестает ощущать убийство как убийство. Он действует в одном мире, а люди умирают как бы в другом. Война виртуализируется. За такой войной наблюдать скорее не страшно, а интересно, увлекательно. Да еще с такими возможностями, как современное телевидение. Чем война безопаснее, тем чаще ее можно развязывать. Насилие, убавляясь на одном плане, прибавляется на другом. Оно становится более тонким и тем самым более соблазнительным. Мы же не убиваем, мы просто указываем людям на правильный образ жизни и заставляем их его принимать. Для их же блага. И для нашего. «Заставить», лишить свободы – это кажется более гуманным поступком, чем убийство.

Так что эта война и «цивилизованный мир» в целом – безусловно гуманны. В том случае, если человек – это только тело. И если его первейшая цель – безопасность и самосохранение. А если это не так – то вопрос открыт.

Дмитрий АХТЫРСКИЙ

Усаму устранят агенты ЦРУ

Наделенное новыми полномочиями ЦРУ размышляет о возобновлении политических убийств, сообщает *The Washington Post.*

Пока что речь идет об Усаме бин Ладене и его ближайших сподвижниках, которых объявил в розыск лично президент Буш. Тайные операции ЦРУ могут осуществляться параллельно с открытыми военными операциями в Афганистане.

По словам одного из официальных лиц ЦРУ, «необходимо использовать все, что есть у нас на вооружении». По его мнению, устранение лидеров террористов хотя и не решит всей проблемы, но, по крайней мере, станет частью этого решения.

Более радикальные сотрудники предлагают рассмотреть уничтожение не только самих террористов, но и тех, кто финансирует их деятельность, так как таких людей легче найти и, кроме того, их устранение произведет более сильный эффект: как правило, такие люди совсем не готовы умереть ради своего дела.

Между тем, возможность возвращения к практике политических убийств у многих вызывает серьезную обеспокоенность.

«Сердцем я часто поддерживаю идею о наемных убийствах, но рассудком — нет, — говорит бывший советник по национальной безопасности президента Клинтона Энтони Лэйк. — Не существует четкой схемы, следуя которой можно определить, чья смерть действительно спасет многие жизни, а чья — нет».

Кальварыя. Дзяды

Старэйшыя мінскія могілкі абнаўляюць пастаяльцаў

Нядаўняя гісторыя

Гадоў прыкладна трыццаць таму на мінскай Кальварыі недалёка ад касцёла стаяў стары дамок, дзе жыла сям'я могілкавага службоўца — можа вартаўніка, ці далакопа, ці даглядчыка за парадкам. Меліся пры дамку невялічкія градкі, гаспадарчыя пабудовы, хлеўчык, дзе гадавалася парася. Але пасля трывожна скалыхнуўшай Мінск пагалоскі, што свежыя магілы ўначы нехта адкопвае ў пошуках пярсцёнкаў і ланцужкоў, дамок прыбралі, яго жыхары атрымалі недзе кватэру і бясследна растварыліся ў масе звычайнага насельніцтва.

А шкада, што іх цяпер не знайсці, бо, відаць, шмат чаго незвычайнага з кальварыйскіх падзеяў маглі б яны паведаць цікаўным да старыны людзям. Тады Кальварыя займала ўскраек сталіцы, за ёй стаяў знак гарадской мяжы. А ўжо цераз дзвесце крокаў, там, дзе цяпер узвышаюцца на пагорку гатэль і кінатэатр «Аўрора», дзе перакрыжоўваюцца праспекты Пушкіна і Прытыцкага, араў калгаснае поле трактар, цягаючы за сабой шлейф пылу. Была бязлюдная пустка і па другі бок Ракаўскай шашы, там, дзе сёння можна набыць гамбургер у «Макдональдсе» і дзе побач стаяць жылыя шматпавярхоўкі. Недзе тут, па гарадскіх легендах, не пацверджаных афіцыйна, было некалькі непазначаных брацкіх магілаў з часоў сталінскага тэрору. Магчыма, тыя адзіныя жывыя жыхары Кальварыі пра гэта ведалі і маглі б цяпер падзяліцца дабытымі з памяці ўспамінамі пра чутыя ці падгледжаныя расстрэлы.

Магчыма, дапамаглі б яны ўдакладніць, калі і хто разрабаваў фамільныя кальварыйскія капліцы, якія аздаблялі найстарэйшую, прылежную да касцёла, частку могілак. Ці рабавалі іх цэнтралізавана аддзелы чэкістаў, шукаючы каштоўнасці для дапамогі галадаючым Паволжа і правядзення індустрыялізацыі, ці маргінальныя атэісты з шэрагаў пралетарыяту пазбаўлялі вечнага сну нябожчыкаў з эксплуататарскага саслоўя на падставе класавай зайздрасці. Ва ўсялякім разе ніводнае капліччнае захаванне не засталося цэлым, і разбураныя склепы дзесяцігоддзямі выкарыстоўваліся як сметнікі, а мураваныя капліцы служылі для захавання рыдлёвак ды іншага спецінвентару. Сумным сімвалам заняпаду выглядаў і касцёл, ацалелы звонку, але ўнутры разрабаваны, апаганены і таму зачынены на замок.

Напачатку 70-х гадоў, адначасна з варварскім зносам Нямігі, пачалася маштабная кампанія ўладнага клопату пра ўмовы народнага адпачынку, стварэння ў Мінску «зялёнай зоны», і дзеля «азелянення» быліператвораны ў скверы былыя пратэстанцкія могілкі, і габрэйскія, і праваслаўныя каля возера, і татарскія, і былыя каталіцкія каля касцёла св. Роха. Тады ж вышэйшая рэспубліканская ўлада вырашыла ўпрыгожыць паркам культуры і адпачынку і спланаваны мікрараён вуліцы Прытыцкага. Чуткі пра гэтакі план выклікалі моцную непрыязь да ўладарных дзікуноў, і, магчыма, баючыся вулічных пратэстаў, Кальварыю не кранулі, пабяцаўшы прапрываць са сваёй задумай яшчэ 25 гадоў, трымаючыся рэкамендацыяў навукі. Навука ж вучыць, што за чвэрць стагоддзя нябожчыкі цалкам паглынаюцца зямлёй.

Ды Госпад прыбраў тую ўладу крыху раней, і Кальварыйскія могілкі з божай ласкі мінскую «зялёную зону» не папоўнілі.

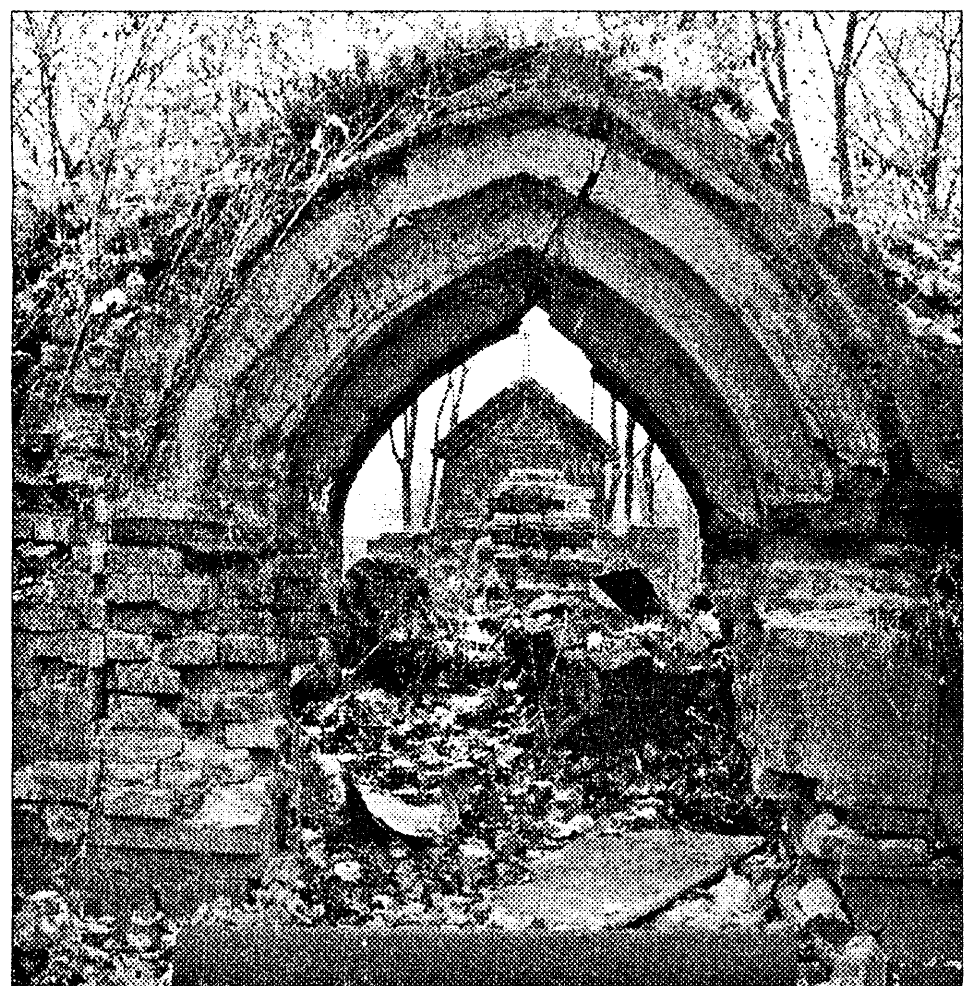

Фота Ул.ШЛАПАКА

Даўняя гісторыя

Па-сапраўднаму, у нармальнай дзяржаве, мінская Кальварыя, усім сваім масівам, была б занесеная ў Рэспубліканскі спіс помнікаў гісторыі і культуры як адных ацалелых старадаўніх могілак Беларусі. Кальварыя вядзе сваю гісторыю з 1745 года, калі мінскі канвент ордэна кармелітаў атрымаў дазвол на заснаванне тут касцёла на знак памяці Крыжовага шляху і пакутаў Ісуса Хрыста. Кальварыя — гэта лацінскі адпаведнік больш знаёмай нам габрэйскай у грэчаскай Галгофы — назвы гары каля Ерусаліма, на якой быў укрыжаваны Ісус. Вось у той год тут збудавалі драўляны касцёл і 14 каплічак, прысвечаных пакутам Хрыста на яго шляху на Галгофу. Праз паўстагоддзя касцёл быў перададзены францысканам, якія ў 1839 годзе замест драўлянага паставілі мураваны касцёл Узвышэння Святога Крыжа. З невялікімі змяненнямі ён дастаяў да нашых часоў. Гэты касцёл аздабляў фрэскамі вядомы мастак Ян Дамель. У крыпце пад алтаром яго пахавалі. У 1830 годзе могілкі займелі ўрачыстую браму ў стылі класіцызму, якая таксама пакуль некранутая рукой нейкага рэканструктара. Ролю могілкаў Кальварыя выконвала з самага свайго пачатку, але паўстагоддзя тут хавалі толькі братоў ордэна кармелітаў, а пахаванні ўсіх нябожчыкаў-каталікоў пачаліся з 1796 года.

З цягам часу на Кальварыі з'явіліся фамільныя пахаванні як адкрытыя, гэтак і ў капліцах. З вядомых беларускіх родаў тут клаліся на вечны спачын Ваньковічы, Доўнары, Вайніловічы, Неслухоўскія, Пішчалы, Храптовічы, Эйсманты, Паўлікоўскія, Кабылінскія, Янушкевічы і шмат хто іншы. Тут знаходзіцца магіла Янкі Лучыны, мноства ксяндзоў-пробашчаў і ксяндзоў-біскупаў. Капліцаў не захавалася ніводнай, розныя ахвотнікі да дармавых гранітных камянёў пакралі шмат магільных плітаў для пераробкі на іншае імя, а некрафобы стараліся прывесці ўсё ў любы ім стан запусцення і руінаў.

Фота Ул.ШЛАПАКА

Ушчыльненне, або мёртвым не цесна

Можна сказаць, што другое жыццё мінскай Кальварыі, яе амаладжэнне, забяспечыў пераход Беларусі да рынкавай эканомікі. Паколькі таварам зрабілася ўсё, дык і месцы на Кальварыйскіх могілках таксама набылі таварную вартасць. Прычым немалую. Могілкі, можна лічыць, апынуліся ў цэнтры горада, яны старадаўнія, маюць бажніцу, у якой адбываюцца набажэнствы, і па сённяшніх мерках усё гэта падвышае іх прэстыж. Таму служба рытуальных паслугаў вырашыла спалучыць добрае з карысным. Раней нават падзахаванні на Кальварыі не дазваляліся, а цяпер за грошы сталі дазволеныя пахаванні, засведчыўшы прагматычнае разуменне жыцця з боку сярэдняга чынавенства. Тэрыторыя могілак набыла дагляд. Дзікае кустоўе, старыя дрэвы былі выразаныя, вызваліўшы пэўную тэрыторыю пад новыя месцы для вечнага прытулку. Адначасна, відаць, прайшла закрытага кшталту інвентарызацыя, якая паказала вопытнаму воку недагледжаныя магілы, і такія дагледжаныя, якія можна ўшчыльніць пастаяльцамі на манер камунальнай кватэры. Апратэставаць такі перадзел улады і ўласнасці немагчыма, нябожчыкі ўраду не пажаляцца.

Калі прайсці па дарожках Кальварыі, дык у вочы кідаецца мноства новых магілаў на тых месцах, дзе іх не павінна было быць, бо калісьці яны былі ўжо занятыя. Не можа магіла 1840 года суседнічаць з пахаваннем 1997. Гэта — відочны нонсенс. А новых магілаў тут за пяць гадоў з'явілася амаль дзве тысячы, а можа і болей. І ўсё зроблена па законе. Ніводнае пахаванне кальварыйскіх могілак не было зафіксаванае ў спісах помнікаў ці каштоўнасцяў культуры. Няма (зніклі ці знішчаны) дакументаў для ўстанаўлення прыналежнасці могілак. Кальварыя патрабавала ахоўнага статусу, але атрымалі яго толькі брама і касцёл. Між тым, неаспрэчна, што такія старадаўнія могілкі — гэта частка гісторыі народа, і яны больш шчыльна злучаны з мараллю, чым, скажам, архітэктурны помнік у выглядзе брамы. Кальварыя адлюстроўвае мінулую і незваротную эпоху, 250 гадоў існавання даюць права на належны клопат і павагу.

Этнічная прыналежнасць

Пахавальная культура ўяўляе цікаўнасць да даследчыкаў. Усюды, апрача Беларусі. У нас не выдадзена нават хоць якога буклета, прысвечанага Вайсковым і гэтак званым Маскоўскім могілкам, дзе пахаваныя вядомыя дзеячы. Пра астатнія могілкі і гаварыць няма чаго. Даследаванні Кальварыйскіх могілак праводзілі польскія навукоўцы. З той прычыны, што могілкі лічацца польскімі на падставе надпісаў на могілкавых камянях і крыжах. Магчыма, тут і ёсць асобныя пахаванні этнічных палякаў, але астатнія з польскамоўнымі эпітафіямі — гэта пахаванні польскамоўных беларусаў.

Нават на месцы смутку існуе адвечная наша моўная праблема. Ці беларусы сёння тыя, хто размаўляе па-руску? Ці былі беларусамі тыя, хто ўжываў польскую мову? Сапраўды, цяпер у нас не пішуць на помніках па-польску, а пішуць эпітафіі па-руску. Выключны выпадак убачыць могілкавы надпіс у беларускай мове. Тым не менш, ці можа дзяржаўная палітыка на вынішчэнне мовы быць падставай залічэння людзей да іншай нацыі? Кальварыя была каталіцкімі могілкамі, але не польскімі. Таксама і Маскоўскія могілкі былі свецкімі, а не рускімі, хоць там беларускія эпітафіі можна пералічыць па пальцах. Бо атрымоўваецца, што ў нас і могілак сваіх не было, а ўсё ці польскія, ці рускія, калі верыць надпісам. Такі стан – лінгвацыду ў адносінах да беларускай мовы, які праводзіўся раней і які здзяйсняецца цяпер. Сённяшняя ўлада ўсімі дзяржаўнымі інстытутамі спрыяе канчатковаму вынішчэнню беларускай мовы. Магчыма, што ў недалёкай будучыні адным з доказаў рускасці беларусаў, наогул рускасці таго, што завецца Беларуссю, стануць могілкі, дзе будуць паказваць тэксты на помніках і пытацца: якія такія беларусы, калі яны тут жылі? Калі б жылі, дык пісалі б на сваёй мове. І прыйдзецца жаліцца і тлумачыць, што нас спецыяльна абдурвалі — спачатку мова ў школе, а потым як вынік — на могілкавым крыжы. Ды хто зважае на скаргі слабога духам?

Перспектыва другога жыцця

Пажаданай ці хрысціянскай справядлівасці ў гэтым жыцці мала. Рэалізаванай несправядлівасці непараўнальна болей. Прыкладам, датычна да тэмы Кальварыі і пахаванняў, трэба адзначыць, што не толькі ў Мінску, але ва ўсёй Беларусі не захавалася ніводнага цэлага фамільнага склепа ці капліцы, апроч фамільнага захавання Радзівілаў у Нясвіжы. Не захавалася — гэта азначае, што ўсе разрабаваныя і паруйнаваныя. Астанкі людзей выкінулі ў поле ці на сметнік.

Таму тое, што Кальварыя ўзятая пад увагу службай рытуальных паслугаў, — вялікі шанец на працяг яе існавання. І з'яўленне тысячы новых магілаў замест ранейшых даўніх не надта ўсхвалюе нашае грамадства. Зведала яно і не гэтакія дзівы. Прыкладам, мой дзядзька быў пахаваны неўзабаве пасля вайны на так званых лютэранскіх могілках на вул. Карла Лібкнехта ў Мінску. Потым іх знеслі, і ў той час, калі перахаваць астанкі не было каму, і цяпер там сквер, на тым месцы, дзе была яго магіла, стаіць лаўка, на ёй сядзяць, забраўшыся з ботамі, маладыя людзі і п'юць піва ці пепсі. А блізка была старая магіла нейкага генерала ад інфантэрыі, сёння на яе месцы стаіць паркавая сметніца. На месцы каталіцкіх могілак на Залатой Горцы ўзнесены Палац мастацтва. Там выстаўляюць на суд публікі свае творы, прысвечаныя асэнсаванню жыцця, нашы мастакі. А прагнаныя са свайго прытулку душы глядзяць на «росквіт жывапісу». І мала ўжо людзей, якія памятаюць, што было на гэтым месцы раней. Памяць чалавечая вельмі кароткая.

Так што захаваная Кальварыя — гэта добры знак гуманізацыі нашага грамадства, паляпшэння чалавечых нораваў. Мог і тут стаць які Палац — культуры ці лёдовы, маглі тут зрабіць паркінг ці гаражы, як зрабілі на Старажоўскіх могілках каля царквы св. Магдаліны.

Калі Кальварыя два з паловай стагоддзі таму пачыналася, у Мінску жыло тысячаў 30 насельніцтва. Цяпер — два мільёны. І праблема пахавання штогод абвастраецца. На фоне амасаўлення горада, росту яго тэрыторыі пытанне пра захаванне рэшткаў старадаўняй культуры і гісторыі набывае грамадскі характар. Ці грамадства аформіць прававымі нормамі захаванне таго, што засталося на могілках, ці ў нас у крыві застанецца прышчэпленае хамства. А калі яно застанецца, дык пазнікае памяць, як знікла памяць пра тыя ахвяры Першай сусветнай вайны, якіх хавалі на могілках па Старавіленскім тракце. А потым зрабілі на тым месцы сабачы рынак з жывадзёрняй. Гадоў колькі таму жывадзёрню зачынілі, і зараз тая могілкавая пляцоўка падрыхтаваная пад нейкі будаўнічы праект.

Хто там ляжаў, пазначаны прозвішчам і гадамі жыцця, ніхто не адкажа. Вось на Дзяды прыходзяць у наведкі нашыя продкі, бачаць гэтакае бяспамяцтва і думаюць: нашто мы такіх наступнікаў нарадзілі і выгадавалі?

Я.МАТУСЕВІЧ

Фота Ул.ШЛАПАКА

Дружба, Freundschaft, нафта, газ...

У свой час Нямеччына з Расеяй мелі агульную мяжу. Каля той мяжы чыгуначная станцыя была, звалася Вержбалова. Дык вялікі рускі пісьменьнік Міхал Салтыкоў-Шчадрын (Михаил Евграфович Салтыков-Щедрин), заўважыў: вось едзеш сабе і тыя самыя бярозы відаць, і чарот, і пясок, але па ўсходні бок памежнага шлагбауму гуляецца ў пясочку хлопчык без парток, а па той бок, заходні, ня тое што ў штоніках, а навэт яшчэ ў скураных чаравічках. Яно так было, яно так і засталося, у прынцыпе. Ад поўнага неразуменьня істотнага адрозненьня і страшэннай дзеля таго крыўды двойчы ўсчыналася сусьветная вайна. Усе ад яе цярпелі вялікія пакуты.

Калі мы пабілі немцаў пад Грунвальдам, у Маскве тыдзень пілі мяды сталетнія і сьвежую брагу, аж на радасцях разбілі 37 званоў. Калі мы паганялі рускіх пад Воршай, рымскі Папа абвясціў вялікае свята і тыдзень адпачынку. Потым мы супакоіліся, пакінулі сабе ролю пакутнікаў на апэратыўным пляцдарме руска-нямецкіх разборак і гадавальніка бязлітасных партызанаў.

Пазней сталі эўрапейскія краіны, а Нямеччына сярод іх першая па тэхналёгіях, пераходзіць на новы тэхнолёгічны ўклад. Спатрэбілася ім процьма натуральнага газу і добра перапрацаваных нафтапрадуктаў. Вось адкуль пачаўся росквіт Заходняй Сібіры. Калі туды грошы заходнія пайшлі. Расла здабыча, множыліся радовішчы, ішлі падаткі ў саюзны, а зараз у расейскі бюджэт. Рост коштаў навэт выратаваў Расею ад немінучага фінансавага развалу. Калі ў 1998 г. аб'ём расейскага экспарту нафты складаў 8,8 млрд. даляраў, то ў 1999 г. – 12,8 млрд. даляраў, пры тым што праз трубу былі адпампаваныя аднолькавыя аб'ёмы сыравіны. З гэтай прычыны расейскі бюджэт атрымаў дадаткова 17 млрд. рублёў. Тое самае паўтарылася і ў 2000 годзе і за дзевяць месяцаў сёлета.

І раптам кошт на нафту стаў валіцца долу. Хаця ўсё паказвала, павінен расьці, бо канфлікт з арабскім светам надта нечаканы дзеля Захаду і, падобна, вельмі глыбокі. Засумавалі многія, але не тыя, каму запазычанасьць за нафту і газ – косткай у горле.

У нас на 1 верасня 2001 году агульная запазычанасьць за энэргарэсурсы складала 2.402,5 млрд.руб., амаль пятую частку ВВП. У тым ліку знешняя запазычанасьць на тую дату была 350,4 млрд.руб, з каторых 215,8 млрд.руб павінныя мы былі за газ. Гэта прыкладна 260 мільёнаў даляраў ЗША. Наконт нас расейскія лідары разважаюць вольна і ўпэўнена, таму па тэлевізары наогул не паказваюць. Перспектывы будаўніцтва газапровода ў абвод Украіны праз Беларусь і Польшчу, на іхную думку, супадаюць з тым, як бачаць энэргетычную стратэгію і як дамовіліся на саміце ЕС у Парыжы пра г.зв. энэргадыялог з Эўропай. Газапровод патрэбны, каб гарантаваць расейскую долю на тым рынку. Таму трубы пойдуць і праз нас, і паміма нас – праз Балтыйскае мора ды праз Фінляндыю. Пуцін ад эўрапейцаў атрымаў «камфортныя ўмовы для Расеі». А чаго тым эўрапейцам не пастарацца дзеля сябе саміх.

Распрацоўка буйных радовішчаў арганічнай сыравіны на тэрыторыі Расеі ажыццяўляецца пры вырашальным для справы ўдзеле Захаду. Расейскія нафтавыя і газавыя карпарацыі праз саўдзел у сумесных праектах з буйнейшымі з заходніх апэратараў гэтага рынку падвязаныя да даляра і здароўя амэрыканскай эканомікі моцна. Так моцна, што гэтае апірышча ўсё больш нагадвае не падмурак, а стул пад шыбеніцай.

Сёньня запланаваная сетка трубаў «каштуе» ўжо пад 150 мільярдаў даляраў. Гэта добра, той казаў, але хто ім дасць. І з кожным годам купленая за сыравіну незалежнасць Расеі робіцца залежнасцю ад спажыўца. У тым ліку і ад беларускага спажыўца сыравіны.

Так, бо попыт на нашу прадукцыю супадае з агульнай дзеля ўсяго сьвету тэндэнцыяй. Перад пачаткам крызісу 1998 году спажываньне энэрганосьбітаў скарачалася ў нас яшчэ хутчэй, чым у краінах Паўднёва-Усходняй Азіі. Імпарт сырой нафты з Расеі ў студзені–верасні 1998 г. быў 93,5% да адпаведнага ўзроўню 1997 году, тое самае было з газам і электрычнасцю.

Заўважце, што сусьветны кошт нафты на той год быў самы малы за апошнія чвэрць стагодзьдзя і працягваў зніжацца. Сярэдні кантрактны кошт расейскага экспарту сырой нафты ў студзені-ліпені 1998 году складаў 79 даляраў за тону супроць 120 на той самы адцінак часу ў 1997 годзе. У чэрвені ж 1998 году тона нафты каштавала 66 даляраў.

Тым часам пачалося ажыўленьне ў расейскай лёгкай прамысловасці. Чаму, а таму, што аднаўленьне ў поўным аб'ёме паставак расейскай сыравіны аднаму толькі наваполацкаму аб'яднаньню «Палімір» дазваляе забяспечыць занятасць больш за мільёна расіянаў на прадпрыемствах трыкатажнай прамысловасці, ды ў сумежных галінах.

У адпаведнасці з інфармацыяй сэкрэтарыяту АКЭН (арганізацыі краінаў-экспарцёраў нафты), сярэдні сусьветны кошт на нафту, разлічаны паводле г.зв. «кошыку АКЭН» (узважаны паказчык кошту аднаго барэля, гэта 159 літраў, асноўных гатункаў нафты), мае тэндэнцыю паніжацца. Сярэднямесячныя паказчыкі ад пачатку году складалі адпаведна, у студзені 24,06; красавіку – 24,38; 15 кастрычніку – 19,63.

Дастаткова паглядзець на малюнак, каб убачыць, як вагаецца адпаведна стану нафта- і газаздабычы індыкатар развіцьця расейскай эканомікі. Гэта індыкатар, каторы разлічваецца па сістэме мюнхенскага інстытуту *IFO*.

Сур'ёзнасць такога роду разлікаў поўная. На мінулым тыдні публікацыя пра выхад індэксу *IFO* ніжэй за ўзровень 1973 году справакавала падзеньне курсу эўра ніжэй за 90 цэнтаў ЗША. Немцы, падобна, вымушаныя будуць скарачаць вытворчасць альбо арыентавацца на інвэстыцыі на новыя рынкі, напрыклад на Беларусь і Украіну. У кароткатэрміновай пэрспектыве ім спатрэбіцца меней рускай сыравіны.

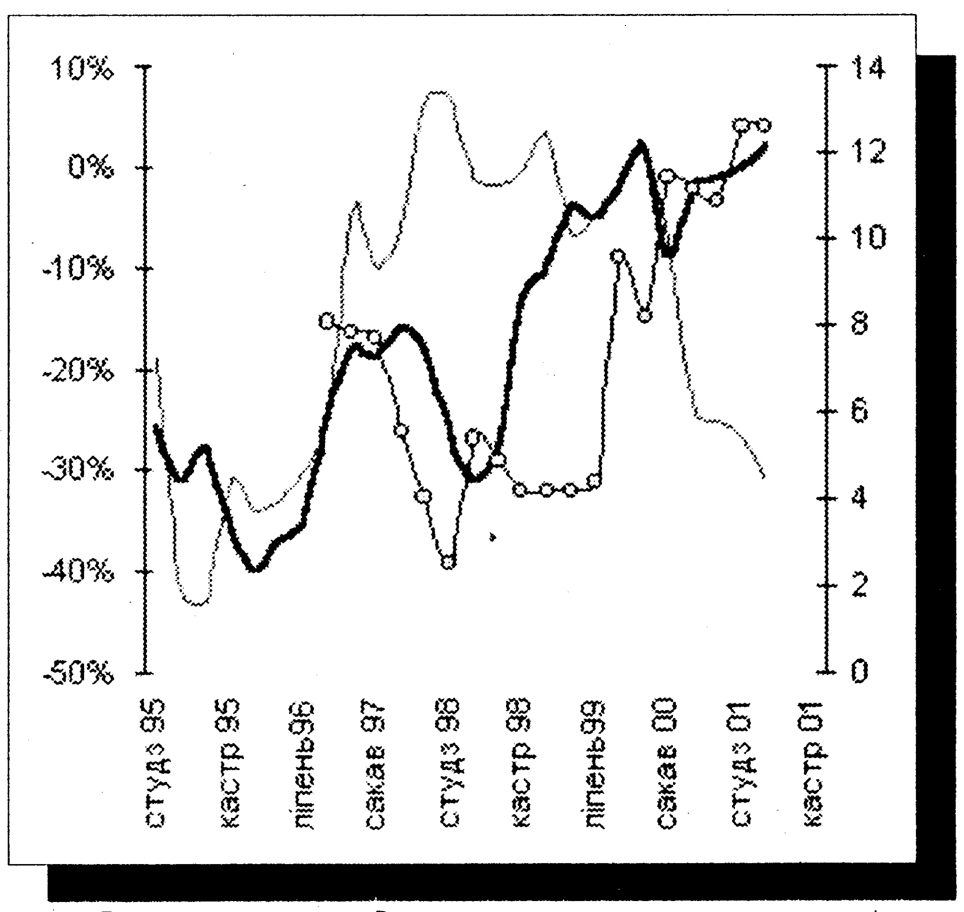
Істотна тое, што беларускі індыкатар мае люстэркавы расейскаму выгляд. Падобны на нямецкі, толькі, на жаль, на недасягальнай адлегласці, бо мы покуль вагаемся ніжэй нуля.

Разам з тым, атрымліваецца, што чым горай нафтавыя пэрспектывы Расеі, тым лепей нашыя магчымасці, пабудаваныя на гандлі з Расеяй. Значыць, пэўны час мы будзем мець магчымасці не проста палепшыць адносіны з Захадам і ўмацаваць стан сваёй вытворчасці, але і набываем пэўны шанц атрымаць вельмі патрэбныя нам інвэстыцыі.

Дзеля таго мы мусім крыху памяняць стратэгію. Эканоміка не павінна залежаць ад дамінаваньня аднаго імпартнага тавару, ад аднаго выключнага рынку збыту, ад адной фінансавай сістэмы. Мы ж менавіта так залежым ад Расеі. Няўжо з-за «дружбы»? Дарагавата атрымліваецца і небяспечна. Але прыймальна, калі марыш хадзіць без парток.

Юзік ЛАБЭЦКІ

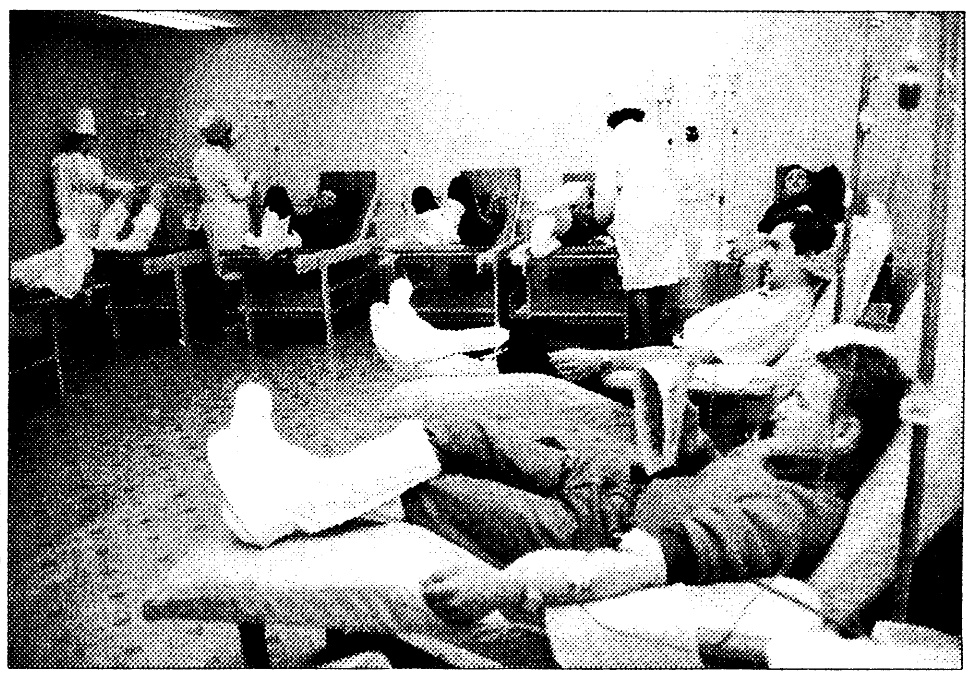

Беларусь – светлая, Расея – чорная, індэкс расейскай нафта – і газадабычы – з кропкамі

Валюта ў бюджэт за кошт донараў

25 кастрычніка Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі ўхваліў праект Закона «Аб унясенні змяненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб донарстве крыві і яе кампанентаў». Ён быў распрацаваны Нацыянальным цэнтрам законапраектнай дзейнасці пры прэзідэнце, унесены ў парламент урадам і прыняты Палатай прадстаўнікоў 3 кастрычніка.

Фота Ул. ШЛАПАКА

Асноўныя змяненні ў дзеючы закон выкліканы неабходнасцю прыцягнення дадатковых валютных сродкаў для забеспячэння перапрацоўкі плазмы крыві і неабходнасцю рэгулявання продажу крыві і яе кампанентаў, паведаміў, прадстаўляючы папраўкі, старшыня камісіі па сацыяльных пытаннях Анатоль Новікаў. Паводле яго словаў, у сусветнай практыцы кампаненты і прэпараты крыві з'яўляюцца аб'ектам куплі-продажу, «паколькі валодаюць унікальнымі лячэбнымі ўласцівасцямі і, згодна з прагнозам, сусветная патрэба ў прэпаратах з плазмы крыві кожны год узрастае на 20 працэнтаў». У той жа час, паведаміў ён, Беларусь выключаная са сферы гандлю гэтым спецыфічным матэрыялам у сілу дзеяння артыкула 17 Закона «Аб донарстве крыві і яе кампанентаў». З 1995 года — моманту прыняцця заканадаўчага акта — продаж крыві, яе кампанентаў і прэпаратаў з яе з мэтай атрымання прыбытку забаронены.

«Прайшоўшыя гады паказалі неабгрунтаванасць устаноўленай забароны», — заявіў Новікаў. Паводле яго інфармацыі, сёння Служба крыві Беларусі нарыхтоўвае 100 тон донарскай плазмы ў год, з якіх прыкладна 50 тон перапрацоўваюцца ў плазматычныя прэпараты.

У новай рэдакцыі закона артыкул 17 дазваляе рэалізоўваць за межы рэспублікі донарскую кроў, яе кампаненты і прэпараты з яе. Праўда, гандляваць гэтым таварам могуць толькі дзяржаўныя арганізацыі аховы здароўя пры наяўнасці ліцэнзіі, дазволу ўрада і пасля поўнага задавальнення ўласных патрэбаў рэспублікі. Прыняцце папраўкі ў дзеючы закон, паводле словаў парламентарыя, дазваляе прыцягнуць інвестыцыі для будаўніцтва сучаснай вытворчасці па перапрацоўцы плазмы, выкарыстоўваць новыя тэхналогіі і методыкі, а таксама атрымаць дадатковыя грашовыя сродкі ў дзяржаўны бюджэт.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Да кватэры трэба даслужыцца

Вайскоўцы, асобы шараговага і кіраўнічага складу органаў унутраных справаў, фінансавых даследаванняў, органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях, а таксама асобы, звольненыя з вайсковай службы, пры патрэбе ў паляпшэнні жытловых умоваў могуць разлічваць на бязвыплатную грашовую дапамогу з рэспубліканскага бюджэту.

Пастановай Савета міністраў Беларусі зацверджанае адмысловае палажэнне, па якім аказанне такой дапамогі ўскладзенае на органы, дзе служаць вайскоўцы, а адносна асобаў, звольненых са службы, – на мясцовыя адміністрацыі.

Тым, каму пашэнціць атрымаць дапамогу, можа па ўласным выбары накіраваць яе на долевое будаўніцтва, на пагашэнне льготных крэдытаў ці непасрэдна на набыццё жылля.

На дапамогу ў памеры 50% ад кошту жылля можа прэтэндаваць толькі той, хто мае выслугу на вайсковай службе ад 10 гадоў і больш.

Дапамога ў 100%-ым памеры кошту жыллёвага памяшкання выплачваецца толькі сям'і вайскоўца, які загінуў пры выкананні вайсковых абавязкаў, і толькі пры ўмове, што сям'я стаяла разам з ім на ўліку маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоваў і пасля ягонай гібелі захавала гэтае права.

На такія памеры дапамогі таксама можа разлічваць уладальнік жыллёвага памяшкання ці аднапакаёвага жылога дому, які падорыць ці здасць яго міністэрству абароны ці іншаму дзяржоргану, што аказвае фінансавую дапамогу.

Інга ГРЫМОНТАВА

Экспартнай пошліне на золата пагражае бяда

У пачатку наступнага года Расія можа адмяніць дзеючую цяпер экспартную пошліну на золата ў памеры 5 працэнтаў ад мытнага кошту тавару. Пра гэта паведамілі расійскія інфармацыйныя крыніцы са спасылкай на рашэнне Камісіі па ахоўных мерах.

Як адзначаюць расійскія эксперты, зараз гэтую пошліну ніхто не плаціць, паколькі золата экспартуецца праз Беларусь у рамках Мытнага саюза. Камерцыйныя банкі губляюць грошы на беларускім пасрэдніцтве. Эксперты канстатуюць, што ў выйгрышы знаходзіцца толькі Нацыянальны банк Беларусі, які ператварыўся ў буйнога экспарцёра расійскага золата.

Тым часам, беларускія ўлады актыўна вывучаюць перспектывы інвесціравання ў золатаздабываючую галіну Расіі. У прыватнасці, гэтае пытанне абмяркоўвалася на гэтым тыдні ў Мінску падчас сустрэчаў губернатара Чыцінскай вобласці Равіля Геніятуліна з прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам і старшынёй праўлення Нацбанка Пятром Пракаповічам. Нагадаем, што на 1 кастрычніка запас каштоўных металаў Нацбанка Беларусі складаў 10,1 тоны ў залатым эквіваленце, у планах — павелічэнне залатога запасу да 2005 года да 20 тон.

Аляксей АРЭШКА

1,5 мільёна хворых на сэрца

Ад тых ці іншых захворванняў сардэчна-сасудзістай сістэмы ў Беларусі пакутуюць 1,5 млн. чалавек. Гэтую лічбу назваў дырэктар Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра «Кардыялогія» прафесар Мікалай Манак, выступаючы 25 кастрычніка ў Гомелі на пленуме Беларускага навуковага таварыства кардыёлагаў.

Прафесар Манак лічыць, што павелічэнне захворвання сардэчна-сасудзістай сістэмы — гэта «не толькі медыцынская, але і сацыяльная праблема грамадства». Ён падкрэсліў, што ў структуры захворвання 52,7 працэнта выпадкаў прыпадае менавіта на хваробы сэрца і сасудаў. У 40 працэнтах выпадкаў менавіта гэтыя захворванні прыводзяць чалавека да інваліднасці. А штогод ахвярамі сардэчных хваробаў у Беларусі становяцца ў сярэднім 70 тысяч чалавек.

Таму Мікалай Манак падкрэсліў важнасць рэспубліканскай праграмы «Кардыялогія», прынятай міністэрствам аховы здароўя ў 1999 годзе. На яго думку, галоўная каштоўнасць гэтай праграмы ў тым, што яна назвала прыярытэтам прафілактыку сардэчна-сасудзістых захворванняў. Прафесар Манак лічыць, што аналагі рэспубліканскай праграмы павінны быць створаныя ва ўсіх абласцях краіны з абавязковым абмеркаваннем яе рэалізацыі ў органах улады. «Трэба, каб кіраўнікі не толькі ведалі, якія ўраджаі і надоі, але і ведалі, якое здароўе насельніцтва», — заявіў Мікалай Манак.

Ірына ШАНЦАВА

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Доллару «заламывают руки»

Американскую валюту теперь трудно назвать свободно конвертируемой. Дело в том, что Конгресс США в рамках борьбы с терроризмом принял беспрецедентные меры. Отныне из страны нельзя свободно вывозить более 10 тысяч долларов. Суммы, превышающие эту цифру, могут переводить только банки. Причем, в том случае, если есть веские и не вызывающие сомнений доказательства того, откуда появились деньги и зачем, собственно, они переводятся за границу. Таким образом, Вашингтон ввел валютный контроль.

Куда дует ветер инвестирования?

Европейские компании продолжают инвестировать в электронную коммерцию, несмотря на угрозу экономического спада. 60% опрошенных руководителей заявили о намерении увеличить объем вложений в электронную коммерцию в среднем на 15% в течение ближайших 12 месяцев, при этом 50% ожидают получить большую отдачу от использования возможностей е-коммерции в течение трех лет. Исследование проводилось летом 2001 года, в ходе его были опрошены более 800 руководителей из 25 стран Европы, Азии и США.

Модные тенденции в глобальной экономике

Страны-члены Совета сотрудничества арабских государств Персидского залива (ССАГПЗ) перейдут на единую валюту — динар Залива в 2010 году. Это решение было принято на состоявшемся на днях в городе Манаме совещании министров финансов Саудовской Аравии, ОАЭ, Кувейта, Султаната Оман, Катара и Бахрейна. Размер единой таможенной ставки составит 5%. Сейчас размер пошлины в ОАЭ составляет 4%, 12 — в Саудовской Аравии, 20 — в Бахрейне, что препятствует заключению торгового соглашения со странами Евросоюза.

Андрей КАРПОВИЧ

Кіно не будзе?

Княгіні Анастасіі Слуцкай не пашанцавала

Пасля з'яўлення летась фільма Міхаіла Пташука «У жніўні 44-га...», які ананcаваўся і мусіў стаць нацыянальным кіно, а аказаўся ўсяго толькі прыстойнай стужкай пра вайну, цяпер у нашым міністэрстве культуры і на «Беларусьфільме» гавораць пра новую спробу. Ці, калі заўгодна, спробу рэабілітацыі. Гэта гістарычна-патрыятычная меладрама «Анастасія Слуцкая».

Летапісных згадак пра гэтую гістарычную асобу вельмі мала. У фільме расповед пойдзе пра тое, як пасля смерці князя Сямёна Алелькавіча на Слуцк абрынулася 20-тысячная крымска-татарская навала. Але на чале абароны горада паўстала княгіня Анастасія, і ворагі адступілі.

На мой званок і просьбу аб інтэрв'ю запрошаны здымаць «Анастасію» рэжысёр Уладзімір Янкоўскі, сын Расціслава Янкоўскага, у роспачы адказаў, што «кіно не будзе – грошай няма». Такім чынам, пасля некалькіх месяцаў размоваў, што гэта будзе за фільм, само ягонае стварэнне апынулася пад пагрозай зрыву ці, прынамсі, затрымкі на невядомы час. Прычына – мізэрнае фінансаванне. Са словаў рэжысёра, толькі на самым мінімуме на гэты фільм патрабуецца 3 мільёны долараў. З адным мільёнам, трацінай ад таго, што трэба, пачынаць здымаць фільм нельга: «у мяне адных татараў толькі паўтары тысячы, і горад цэлы трэба пабудаваць». Фільм будзе здымацца менавіта ў антуражы адмыслова пабудаванага для яго на старажытны ўзор драўлянага горада. Ягоны макет, як і сцэнарый фільма, ужо гатовы.

Пошукі іншых крыніцаў фінансавання здымак фільма плёну не далі. Напрыклад, беларускія бізнесоўцы, гаворыць У.Янкоўскі, гатовыя даць усяго каля 100 тысяч долараў.

На такія грошы адно што мультыплікацыю можна рабіць ці кліпы здымаць, а ніяк не буйныя поўнаметражныя мастацкія кінастужкі. Дарэчы, Уладзімір Янкоўскі да запрашэння заняцца «Анастасіяй» ніводнага поўнаметражнага мастацкага фільма не зняў. Адно што былі некалькі тэлефільмаў на замову аднаго з расійскіх каналаў. Збольшага ён здымаў кліпы – як на песні эстрадных выканаўцаў (прыкладам, Філіпа Кіркорава), гэтак і рэкламныя. Усяго іх на рахунку У.Янкоўскага ўжо пад трыста. У гэтай сферы на прасторах СНД ён лічыцца прафесіяналам знаным, неаднаразова браў міжнародныя прызы. Што да, так бы мовіць, вялікай рэжысуры, то беларускія кінематаграфісты па-рознаму – і з сумневам і без яго – ацэньвалі шанцы У.Янкоўскага зняць добры фільм.

У фільме, як заяўлялі міністр культуры Леанід Гуляка і сам рэжысёр, павінны зграць пераважна беларускія акцёры. Праўда, маўляў, будуць і расійскія «зоркі». Хай сабе, каб толькі не было так, як «У жніўні 44-га...», дзе беларускіх акцёраў было шмат, але ўсе яны былі задзейнічаныя на ролях другога плана ці ў эпізодах. Галоўныя ролі былі аддадзеныя нетутэйшым акцёрам.

Было б няблага і, у прынцыпе, лагічна, калі гаворка ідзе пра нацыянальны кінапраект, каб персанажы «Анастасіі Слуцкай» гаварылі па-беларуску. А дзеля паказаў карціны за мяжой можна было б зрабіць дубляжы, у тым ліку і расійскі.

Нядольнасць знайсці ў краіне грошай хоць бы на адзін суперфільм зноў змушае разважаць над беднасцю беларускай культуры, і ў прыватнасці, кінематографа. Гэта стала ўжо нечым накшталт дыягназу. Памятаецца, з-за скандалаў (нязгодны з рэжысёрскай інтэрпрэтацыяй свайго рамана пісьменнік У.Багамолаў запатрабаваў зняць сваё імя з тытраў фільма) і фінансавых праблемаў прэм'ера пташукоўскага блокбастэра пераносілася з розных датаў разы з тры. Тым не менш, фільм пра савецкія спецслужбы з дзесяткам фразаў па-беларуску дзякуючы толькі таму, што дзеянне ў ім адбываецца на тэрыторыі Заходняй Беларусі, усё ж такі выйшаў на экраны. Але ледзьве не ўсе рэсурсы «Беларусьфільма» былі кінутыя на яго, і па вялікім рахунку з-за гэтага ў амаль двухгадовым прастоі аказаліся астатнія беларускія рэжысёры.

Прычым «У жніўні 44-га...» – гэта быў сумесны беларуска-расійскі праект. Натуральна, на здымкі «Анастасіі Слуцкай», сюжэт якой грунтуецца на беларускай гісторыі, Расія не магла даць, не дала і не дасць ні рубля. Колькі б беларускія ўлады ні апелявалі, маўляў, у нас жа Саюз! А тых 1,4 мільярда рублёў, 400 мільёнаў сёлета і 1 мільярд у наступным годзе, якія абяцана выдаткаваць на «Анастасію Слуцкую» ўказам прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі, і блізка не хопіць. Гэта меней 1 мільёна долараў. Нават па беларускіх мерках замала. На той жа не стаўшы хоць бы і з нацяжкай узорам нацыянальнага кіно «У жніўні 44-га...» пайшло ў некалькі разоў болей. У некалькі разоў таксама па памерах фінансавання «Анастасіі» мы значна адстаем нават ад Украіны, дзе зараз здымаюць кінастужку пра Мазепу. А палякі ў фільм Ежы Гофмана «Агнём і мечам» уклалі наогул 40 мільёнаў долараў.

Меркавалася, што здымкі мусяць распачацца наступнай вясной. Завершыцца яны павінны да канца 2002 года. Будзем спадзявацца, што ўсё будзе па плане, і вынікам гэтага праекта мы нарэшце пабачым файнае беларускае кіно.

Кірыла ПАЗЬНЯК

УРАЧЫСТАСЦІ

Школа просіць за паэта

На сядзібе былога кляштара місіянераў у вёсцы Лыскава Пружанскага раёна, дзе ля сцяны Троіцкага касцёла быў пахаваны ў 1825 годзе Францішак Карпінскі, прайшлі ўрачыстасці з нагоды 260-годдзя гэтага паэта, драматурга і публіцыста. Ён меў ступень доктара філасофіі і свабодных навук, адкрыў у Лыскаве народную школу і тут настаўнічаў, у 1806 годзе падараваў свой кнігазбор Свіслацкай гімназіі. Будучы арандатарам у фальварку Хораўшчына, Ф.Карпінскі замяніў паншчыну на чынш (грашовую рэнту).

У Лыскава прыехалі настаўнікі і вучні польскамоўнай Ваўкавыскай СШ №8, якая зараз просіць мясцовую ўладу аб наданні іхняй навучальнай установе імя Карпінскага. Госці з Гродзеншчыны разам са святарамі і тамтэйшымі вернікамі, сваімі аднагодкамі са школы ў Поразаве спявалі ў касцёле не забытыя і па сённяшні дзень песні паэта, чыталі яго вершы, пачулі рэферат Ядвігі Гляkoўскай аб творчасці Ф.Карпінскага.

Акрамя як у Ваўкавыску, Лыскаве і Поразаве, святкаванні юбілейных угодкаў літаратара адбыліся ў Варшаве і 28 кастрычніка пройдуць у мясцінах яго народзінаў – у Івана-Франкоўскай вобласці Украіны. Такім чынам, тры суседнія народы ўшаноўваюць памяць пра адукаванага і прагрэсіўнага чалавека свайго часу.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

ПРЭМІІ

Прэтэндэнты на саюзнае лаўрэацтва

Пяць дзеячаў культуры Беларусі вылучаныя на суісканне прэміі Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі за творы літаратуры і мастацтва, якія ўносяць вялікі ўклад ва ўмацаванне адносінаў брацтва, дружбы і ўсебаковага супрацоўніцтва паміж дзяржавамі-ўдзельніцамі Саюзнай дзяржавы.

Такое рашэнне прынятае на паседжанні калегіі міністэрства культуры.

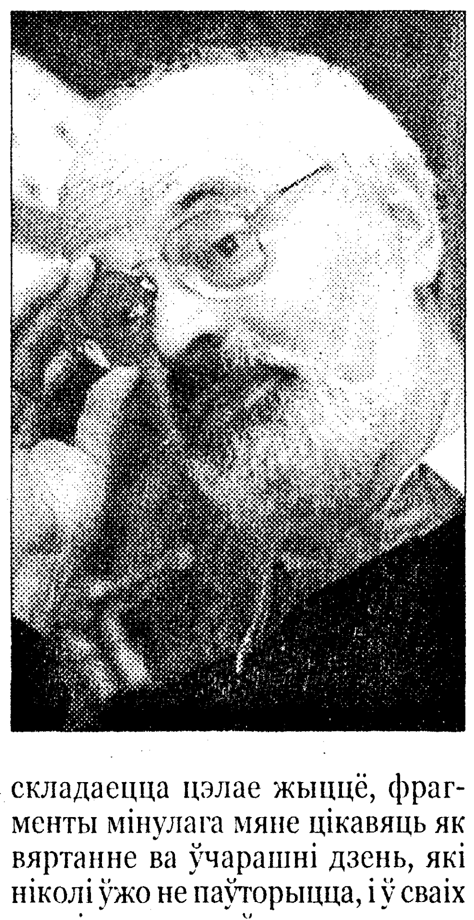
Суіскальнікамі прэміі зацверджаныя: драматург, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Аляксей Дудараў, харэограф-пастаноўшчык, народны артыст СССР і Беларусі Валянцін Елізар'еў, народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін, кінарэжысёр-пастаноўшчык, народны артыст Беларусі Міхаіл Пташук і кінааператар-пастаноўшчык Уладзімір Барышкоў.

Прэмія, заснаваная ў гэтым месяцы, і будзе прысуджацца раз у два гады. Узнагароды будуць уручацца на свята – Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі, якое адзначаецца 2 красавіка.

БелаПАН

Выключны талент, выбітны чалавек

Выстава, прыўрочаная да 60-годдзя беларускага мастака Аляксея Марачкіна, адкрылася ў Палацы мастацтва.

Гэтая выстава працаў мастака мелася адбыцца год таму, у юбілейны год Марачкіна. Аднак з розных прычынаў толькі цяпер мы можам пабачыць амаль увесь творчы шлях Марачкіна, прадстаўлены яго карцінамі з 60-ых гадоў. Разам з юбілейнай выставай мастака, аднаго з пачынальнікаў суполкі «Пагоня», прадстаўленая выстава 6-га нацыянальнага пленэра імя Язэпа Драздовіча. І нібы ў абдымках Аляксея Антонавіча, ёсць выстава твораў сябраў «Пагоні», якая не мела іншай магчымасці, акрамя гэтай, адзначыць свой 10-гадовы юбілей. Такім чынам, апынаешся адразу на трох выставах.

Аляксей Марачкін (на палотнах – Алесь Марак) так акрэсліў канцэпцыю сваёй выставы:

– Мая выстава – гэта своеасаблівы археалагічны артраскоп. Не можна выкрэсліць са свайго жыцця аніводнага дня, аніводнай хвіліны, усё, што было з табою, – тваё, і гэтыя аскепкі маіх творчых трызненняў я не імкнуся склеіць у адно цэлае. Яно ніколі не атрымаецца. З фрагментаў мінулага складаецца цэлае жыццё, фрагменты мінулага мяне цікавяць як вяртанне ва ўчарашні дзень, які ніколі ўжо не паўторыцца, і ў сваіх ранніх працах заўважна тое, чаго няма ў апошніх.

Сёння мы свае творы пакрываем таварным глянцам камерцыйнага мастацтва, каб дагадзіць пакупніку. Мастацкую форму дыктуюць халодныя сцены офісаў і банкаў і на гэтым шляху чаго болей: здабыткаў ці стратаў?

Нонканфармізм твораў апошніх гадоў правакуе сённяшні час. Творца не павінен прагібацца перад уладаю і заўсёды павінен памятаць сказанае Каліноўскім, што не народ для ўлады, а ўлада для народа.

– Цяпер такі час, што патрабуе змагання і не дазваляе расслабляцца, бо занадта выразна адчуваецца цяпер святло і цень, асабліва цень. І якраз мастацтва найбольш поўна адлюстравала гэты час.

Пра Аляксея Марачкіна кажуць яго сябры, калегі і дзеячы культуры.

Мікола КУПАВА, старшыня суполкі «Пагоня»:

– З удзельнікаў «Пагоні» Аляксей Марачкін вылучаецца сваім грунтоўным вопытам, што немалаважна ў параўнанні з іншымі мастакамі. Ён прайшоў вельмі пакручасты шлях у мастацтве. Ім створаныя творы, пачынаючы ад «Рагнеды», «Еўфрасінні Полацкай» і аж да сённяшняга «Мірона». Вось такі канцэптуальны погляд у яго на мастацтва і такі рэальны плён. Чалавек паставіў на мэце паказаць гісторыю Беларусі ў вобразах выдатных дзеячаў. Гэта толькі адзін бок яго творчасці, бо ёсць і прырода, і нацюрморт, і краявід, і фальклор, і міфалогія. Гэта такі дыяпазон, які ўласцівы творцу.

Цяпер складаная сітуацыя ў сферы культуры, але той, хто хоча, хто працуе, нечага дабіваецца. Гэта якраз прыклад, які сведчыць пра тытанічную працу і незвычайны талент, вялікі ўклад энергіі ва ўсю працу.

Вячаслаў РАКІЦКІ, тэатразнаўца:

– Для мяне гэтая выстава – 10 гадоў апошніх майго жыцця, бо зноў тут я бачу людзей, якія прайшлі шлях ад здабыцця незалежнасці да сённяшняга дня. Гэтыя карціны, мабыць, і распавядаюць пра сутнасць настрою Беларусі, беларускага інтэлігента. Аляксей Марачкін – гэта адзін з тых людзей, з якімі я пражыў гэтыя складаныя, важныя гады, таму я радуюся, што ў гэтай зале шмат людзей і шмат карцінаў. Гэта, у рэшце рэшт, наша жыццё, жыццё тых людзей, хто называе сябе інтэлігентамі.

Алесь КАМОЦКІ, бард:

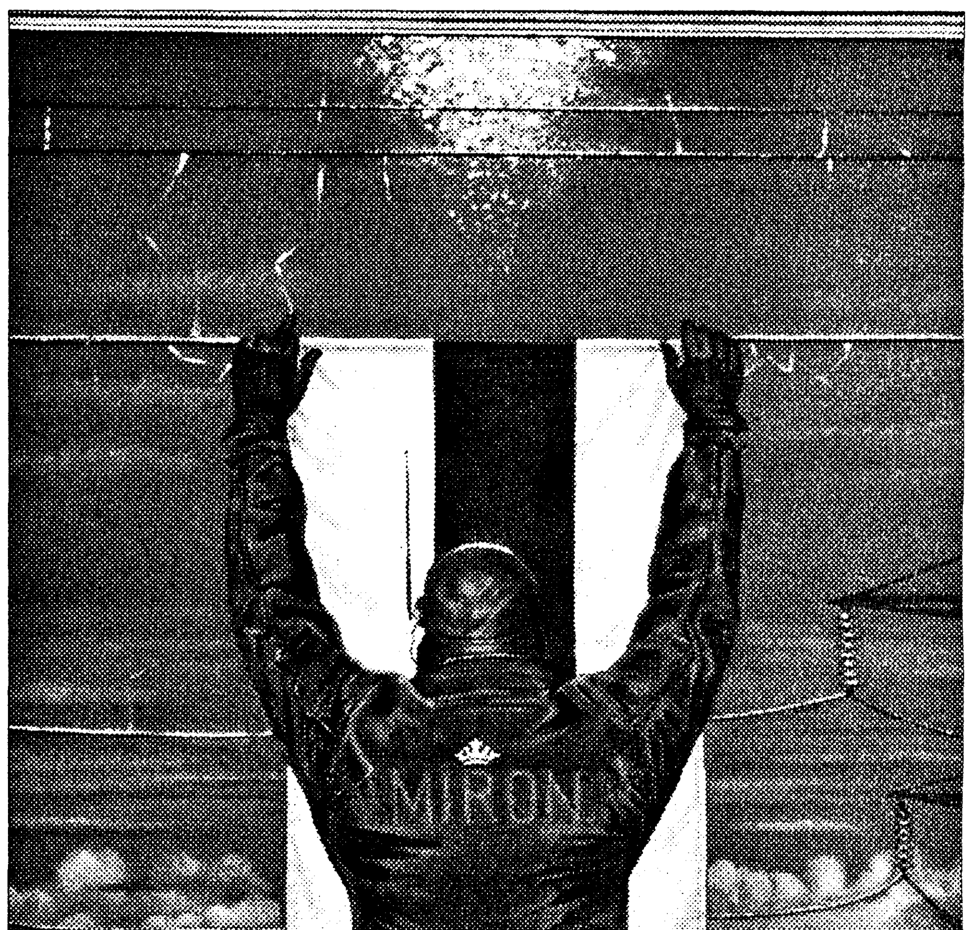
– І я сам бы хацеў так у 60 гадоў маляваць. Уражвае, вядома, што чалавек зрабіў столькі цікавага. Ён энергічны проста на зайздрасць. Каб такіх людзей было болей, то жылі б усе значна лепш.

Яўген КУЛІК, мастак:

– Такой унікальнай выставы, якую зрабіў Алексей Марачкін, не было ў гэтай зале, колькі яе памятаю. Ён выставіў не ўсе свае творы, але найбольш вартыя ўвагі, тут многа шэдэўраў. І тое, што ён далучыў да гэтай выставы сваіх супольнікаў па «Пагоні», гэта надало выставе своеасаблівасць, адметнасць. Тут ёсць афішы фактычна ўсіх юбілейных вернісажаў суполкі. Гэта таксама дадае такі дакументальны цікавы штрых, як і пліта-шыльда, на якой выгравіраваныя словы аб абвяшчэнні незалежнасці БНР, яна зробленая ў 1993 годзе (да 75-годдзя абвяшчэння незалежнасці БНР), але так і не ўстаноўленая на належным будынку, дзе сапраўды адбывалася абвяшчэнне (Валадарскага, 9). Гэтая рэч дэманструецца на кожнай выставе. Я рады за свайго сябра, аднадумца, паплечніка. Зычу доўгіх гадоў жыцця і не меншага плёну, чым сёння.

Анатоль СІДАРЭВІЧ, гісторык:

– Я Марачкіна сто гадоў ведаю. Мне вельмі цікава карціны яго глядзець. Самая прыгожая «Два львы» – пад народны дыванчык, «Мірон» спадабаўся. Мастак выяўляецца ў сваіх карцінах, праз творы я мяркую пра чалавека. Глядзіце самі. Марачкін – чалавек выбітнай душы.

Уладзімір АРЛОЎ, пісьменнік:

– Сучасную Беларусь у яе не толькі мастацкім, але і палітычным краявідзе немагчыма ўявіць без асобы Марачкіна, мастака, асобы грамадзянскага гучання. Упершыню з творамі Марачкіна пазнаёміўся ў гады студэнцтва, калі адбывалася самаўсведамленне маёй беларускасці. І з таго часу яго жывапіс стаў для мяне часткаю Беларусі, як прырода. Яны прысутнічаюць увесь час у маёй свядомасці.

Уладзімір СУЛКОЎСКІ, мастак:

– Мы знаёмыя з Аляксеем з 68-га года, разам вучыліся ў адной майстэрні Ахрэмчыка, толькі ён на пару гадоў быў старэйшы. Тады і пачаў ён эскізы да карціны «Гуканне вясны». Так здарылася, што дыпломную працу Марачкін мусіў маляваць на тэму: «Гутарка з аўтазаводцамі». Калі прасачыць па ўсёй выставе, то тэма фальклору ў яго выявілася ў цэлым серыяле «Песняў» па матывах беларускіх песень і балад, што дало магчымасць выйсці на новую якасную ступень у творчасці. Тут ёсць карціна, дзе выяўленая дзяўчына ў абсалютна фальклорным успрыманні, вось адтуль ідуць у яго павы... Гэта вельмі прыгожыя тэмы. У Марачкіна некалькі накірункаў творчасці, якія ён развіваў, і ўсе атрымалі лагічнае развіццё. Вельмі цікава і нечакана для гледачоў тут паказаныя акварэлі – новы цыкл «Дафніс і Хлоя» па Апулею. Наогул вельмі ўдала прадстаўленая графіка.

Многія ведалі, што Марачкін – выдатны малявальшчык у такой сучаснай манеры, але ў такім аб'ёме – першы раз. Сама выстава мае назву «Разам з «Пагоняй», такой практыкі (з'яднання прац мастакоў) у нас яшчэ не было, гэта першая спроба. Вельмі рады, што мой харошы сябар і таварыш спраўляе такі юбілей.

Ірына ТОЎСЦІК,
фота Ул.ШЛАПАКА

НАУКА

Усё пачалося ў 1921-ым

30 кастрычніка Беларускаму дзяржаўнаму універсітэту споўніцца 80 гадоў. У гэты дзень у 1921 годзе адбылося ягонае афіцыйнае адкрыццё. Першым ягоным рэктарам быў Уладзімір Пічэта, першы набор студэнтаў быў арганізаваны на рабочы факультэт, а большая частка прафесарска-выкладчыцкага складу БДУ таго часу паходзіла з Маскоўскага, Казанскага і Кіеўскага універсітэтаў.

Сёння БДУ – самая буйная і самая прэстыжная навучальная ўстанова ў краіне, дзе за час яе існавання вышэйшую адукацыю набылі-каля 120 тысяч спецыялістаў. Зараз тут навучаецца 16,3 тысячы студэнтаў, траціна з якіх аплачвае сваю адукацыю самастойна, а яна тут адна з самых дарагіх у краіне. Штогод толькі 1.900 чалавек набіраюцца на бясплатную форму навучання. Аднак на патоку абітурыентаў гэта не адбіваецца, і сёлета тут быў самы высокі конкурс за некалькі апошніх дзесяцігоддзяў – 3,5 чалавека на месца.

Найбольшай папулярнасцю карысталіся замежныя мовы — у сярэднім не менш за 5 чалавек на месца, а на «сучасную англійскую мову і літаратуру» конкурс дасягаў 10 чалавек, на «кітайскую мову і літаратуру» – 6,4, далей па рэйтынгу ішлі эканамічныя спецыяльнасці. Што характэрна, «руская мова і літаратура» ў ім саступае «беларускай мове». Увогуле набор у гэтым годзе ажыццяўляўся па 20 факультэтах і 49 спецыяльнасцях.

кантрольны тэст, вынікі якога будуць уплываць на канчатковую іспытавую адзнаку. Цяпер ацэнка ведаў будзе праводзіцца праз апытанне па ўсім курсе прадмета. Але «здаць і забыць» у студэнтаў ужо не атрымаецца, бо яшчэ праз паўгода іх веды па прадмеце зноў пракантралююць, і толькі гэты вынік стане канчатковым.

З нядаўняга часу студэнтам і выкладчыкам у памяшканнях універсітэта і інтэрнатах забаронена паліць. Пакуль усе ВНУ беспаспяхова, хто як можа змагаюцца з паўсюдным паленнем студэнтаў, рэктар БДУ перайшоў да радыкальных захадаў – за паленне па-за курылкамі выкладчыка тут звальняюць з працы, а студэнта выключаюць з універсітэта. Па словах Аляксандра Казуліна, пад ягоную гарачую руку пакуль патрапілі толькі 15 чалавек, якія палілі ў інтэрнаце: яны пазбавіліся інтэрнатаўскіх месцаў. Жорсткі падыход ён паабяцаў і іншым парушальнікам. Па ягоных планах да лета з паленнем у сценах універсітэта будзе скончана.

Добра, што такія радыкальныя меры пакуль не прымаюцца адносна тых, хто на выбарах прэзідэнта прагаласаваў не за А.Лукашэнку. Кажуць, што за тое, што да 70% БДУшных інтэрнатаўскіх студэнтаў выказалі яму сваё «супраць», універсітэт пазбавіўся незалежнасці ад міністэрства адукацыі, а рэктар — міністэрскага крэсла.

Маючы вызваленне ад уплаты падаткаў у бюджэт ад гаспадарчай

З 2000 года БДУ першым перайшоў на шматузроўневую структуру падрыхтоўкі спецыялістаў: праз 4 гады навучання студэнт атрымлівае званне бакалаўра, праз 5 гадоў становіцца дыпламаваным спецыялістам, а праз 6 гадоў – магістрам.

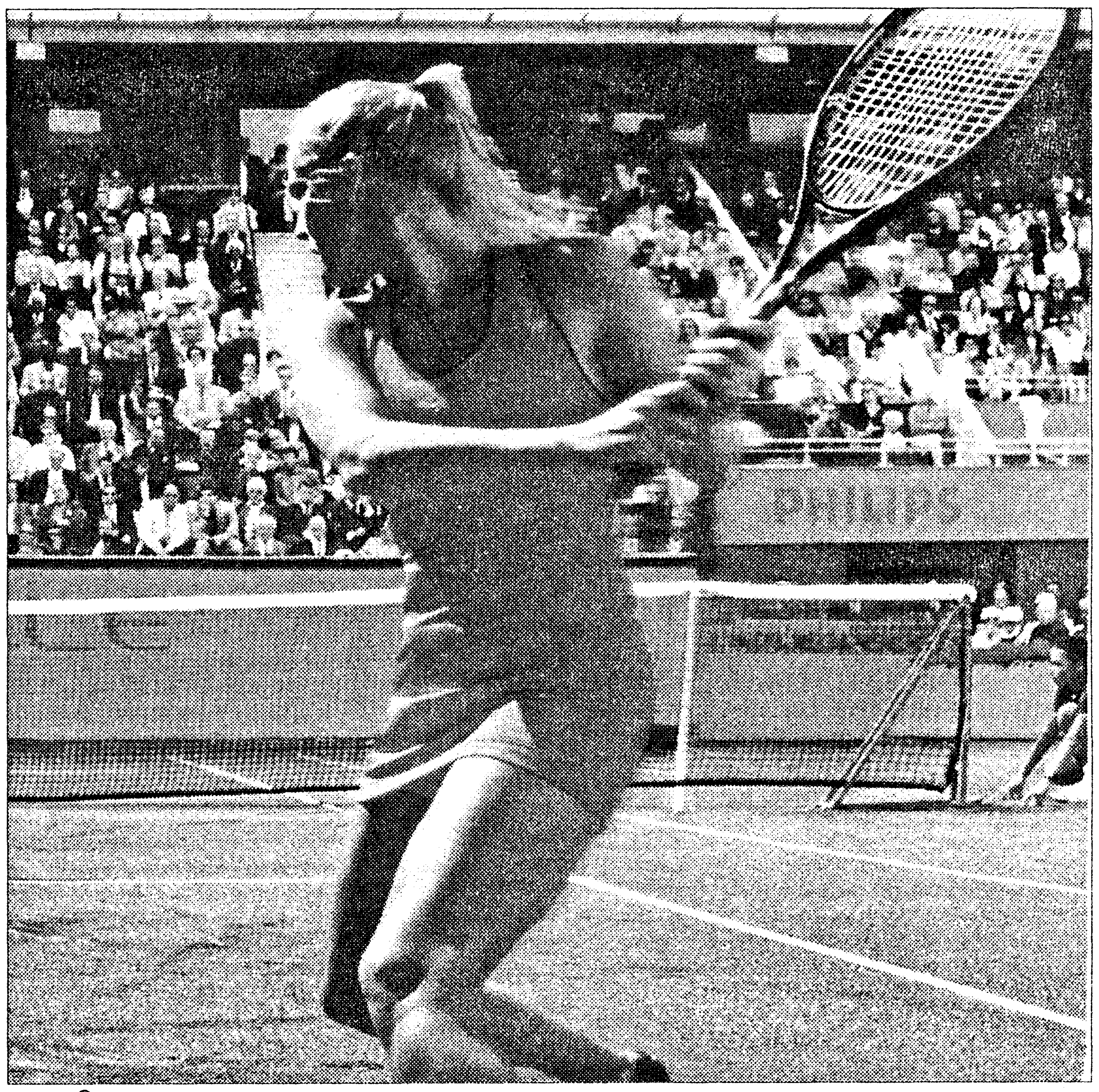
Разам з гэтым змены напаткаюць і сістэму навучання студэнтаў. Са слоў рэктара БДУ Аляксандра Казуліна, кожны з выкладчыкаў павінен выдаваць аўтарскі курс лекцыяў, метадычныя вучэбныя дапаможнікі, якія і прыйдуць на змену студэнцкім канспектам. Між тым, гледзячы па ўсім, «халявы» ў студэнтаў стане меней. Як распавёў Аляксандр Казулін, штотыдзень па кожным прадмеце яны павінны будуць пісаць зрэзавы

і камерцыйнай дзейнасці, а таксама атрымліваючы рэгулярна бюджэтную дапамогу, БДУ разгарнула шырачэзную рэканструкцыю старых сваіх карпусоў і будаўніцтва новых. Вакол будаўніцтва корпуса факультэта міжнародных зносінаў разгарнуўся цэлы скандал, бо пад яго Мінгарвыканкамам была выдзелена пляцоўка каля рэстарана «Макдональдс», што знаходзіцца на Прывакзальнай плошчы, і было прынятае рашэнне аб скасаванні дамовы арэнды з рэстаранам, заключанай раней на 39 гадоў. Па словах Аляксандра Казуліна, гэтая праблема ўжо вырашаная, кансенсус знойдзены і рэстарану будзе выплачана пэўная кампенсацыя.

Алена ЛАБАНАВА

Женщина и сигарета

В начале прошлого века курящая женщина выглядела подобно белой вороне. Эти времена, увы, прошли. По данным Всемирной организации здравоохранения, на нашей планете курят 12% женщин. А у нас женское курение приобрело характер настоящей эпидемии: в возрасте 30-35 лет курят 14% женщин, а до 30 лет – 26%.

Она не курит

Распространение курения среди слабого пола привело к тому, что некоторые заболевания, которые раньше считались «мужскими», стали обычными и для женщин. Даже рак легких у женщин теперь занимает одно из первых мест среди других злокачественных новообразований. Но настоящей бедой стало пагубное действие курения на потомство. Практически все слагаемые детородной функции страдают от токсических веществ, содержащихся в табачном дыме, особенно от никотина, угарного газа, канцерогенов, тяжелых металлов и радиоактивных изотопов.

Мужские половые клетки – сперматозоиды самообновляются каждые три месяца, а женские яйцеклетки – своего рода долгожители. Их жизнь исчисляется 12-55 годами. Из-за этого они накапливают много токсических веществ, в том числе и компонентов табачного дыма. Природа в какой-то мере позаботилась о самозащите: отравленные токсинами половые клетки теряют способность к оплодотворению. Но такая самозащита часто оборачивается серьезными негативными последствиями. Среди женщин, выкуривающих десять и более сигарет в день, бесплодие встречается вдвое чаще, чем среди некурящих. Почти у трети курящих женщин наблюдаются те или иные отклонения в месячном цикле, у 36% беременность не наступает в первые пять лет замужества, а 15% имеют ранние выкидыши.

Недавно медиками был обнаружен еще один очень неприятный факт. Оказалось, что курение и гормональные противозачаточные препараты несовместимы. У курящих женщин, пользующихся подобными средствами, в 38 раз (!) увеличивается риск сердечно-сосудистых заболеваний, в том числе инфаркта миокарда – в 4,3 раза.

Токсичность химических соединений, содержащихся в табачном дыме, многократно возрастает во время беременности, особенно в первые три месяца. У лабораторных животных, которым давали никотин в самом начале беременности, нарушалось дробление оплодотворенной яйцеклетки, затруднялась имплантация зародыша в стенку матки. Аналогичные осложнения происходят и у курящих женщин. По данным гинекологов, ранние выкидыши встречаются почти в 2 раза чаще у курящих, чем у некурящих. Более того, специальный анализ околоплодной жидкости курящих показывает, что в ней имеется как сам никотин, так и его продукт расщепления – котинин.

Табачные токсины уже через пять секунд из организма матери поступают в кровяное русло плода, избирательно накапливаясь в мозге, сердце, почках, миндалинах будущего ребенка. Серьезно страдают и обменные процессы. Замедляется формирование костей из-за снижения темпов отложения кальция. Ухудшается синтез веществ, необходимых для активно делящихся клеток, разрушаются витамины, страдает белковый обмен. Вот почему у появившихся на свет детей нередки малые размеры сердца, сужение кровеносных сосудов.

Курение негативно сказывается на течении беременности. У курящих женщин почти в два раза чаще по сравнению с некурящими наблюдаются кровотечения, снижение веса плаценты. Мертвые дети у курящих женщин рождаются в четыре раза чаще, чем у некурящих. А родившиеся дети весят меньше нормы в среднем на 7-8%. Считается, что в 12% случаев выкуривание 5-10 сигарет в день провоцирует преждевременные роды.

Табачные токсины нарушают генетический аппарат. Это неудивительно: при каждой затяжке примерно 300 триллионов свободных радикалов устремляются в организм.

Советы

Ученые утверждают, что выкуривающему по пачке сигарет ежедневно потребуется по крайней мере пять лет, чтобы полностью очистить свою сердечную мышцу от никотина. Однако если вы заядлый курильщик и не можете бросить курить, то вам рекомендуют курить «по-умному». Вот советы.

1. *Пейте больше воды.* Заядлым курильщикам рекомендуется пить не менее литра воды в день, желательно слабоминерализованной. Это позволяет быстрее вывести токсины, стимулировать работу почек, избежать концентрации никотина в моче, а следовательно, негативного его воздействия на мочевой пузырь.

2. *Гасите сигарету, докурив до середины.* Чем ближе к концу, тем дым сигареты становится гуще и вреднее.

3. *Пользуйтесь сигаретами с фильтром.* Он задерживает свыше 30% содержащегося в сигарете никотина. Еще лучше пользоваться сигаретами с угольным фильтром, который адсорбирует на себя и никотин, и вредные смолы.

4. *Не держите сигарету постоянно во рту.* Выделяемые сигаретой токсичные газы пагубно воздействуют на кожу лица.

5. *Умеренно занимайтесь спортом.* Усиленные занятия спортом опасны для курильщика. Физическая нагрузка ускоряет работу сердца, а никотин сужает артерии, препятствует току крови от сердца.

6. *Старайтесь избегать ментоловых сигарет.* Присутствие ментола усиливает едкость некоторых токсичных элементов, содержащихся в табаке.

7. *Предпочтительнее курить черный табак.* Светлый табак вреднее черного, так как для его производства применяются красители, ароматизаторы и консерванты.

8. *Используйте естественные противоядия табачному дыму.* Эффективными против никотина являются такие овощи и фрукты, как морковь, чеснок, апельсины.

9. *Пейте зеленый чай.* Именно зеленый чай содержит вещества, способные очищать бронхи от никотина.

10. *Употребляйте витамины.* Содержащиеся в табаке токсины содействуют возникновению в организме человека болезнетворных молекул, обуславливающих раковые заболевания. Чтобы нейтрализовать их, необходимо регулярно принимать витамины E, C и D, а также селен. Курильщикам рекомендуются: черная смородина, абрикосы, инжир, виноград, яблоки, груши, дыня, тыква, капуста, салат, баклажаны.

Владимир ЩЕРБАКОВ
utro.ru

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 29 октября – 4 ноября

Астропрогноз отражает общий природный социально-психологический фон наподобие прогноза погоды. Индивидуальное прогнозирование строится на точных данных: учитываются день, месяц, год, место и время рождения человека.

ОВЕН. Всю неделю вы будете размышлять с супругом или партнером о том, как быть дальше в этой жизни, как вести дела с пользой для семьи. Решение придет неожиданно. Не исключено, что кто-то «засветится» на экране или в средствах массовой информации, причем с целой командой. Вступайте в союзы и коалиции, играйте, участвуйте в шоу, наносите визиты вежливости.

ТЕЛЕЦ. Придется потрудиться, но работа будет приятной. Роль связующего звена между коллегами, соучениками вам удается. Мало того, кто-то «сколотит» хорошую компанию, в выгодном свете представит коллектив высокой публике. Пояса пока придется затянуть туговато, однако на мелкие расходы средств хватит. Отличное время налаживать мосты и вести переговоры, особенно в четверг.

БЛИЗНЕЦЫ. Супружество остается не у дел, зато романтически любовная жизнь бьет ключом. Кто-то находит радость и любовь в детях. Расцветает политический или дипломатический талант. В любом случае, вдохновенное настроение, преследующая Муза заставит вас поверить в чудеса, особенно в четверг. Отличный период для проведения культурных мероприятий, выход в свет, а может быть – и за границу.

РАК. Здоровье и мироощущение оставляет желать лучшего, многое мешает и часто от вас не зависит. Однако близкие и родственники готовы подставить плечо, увлечь приятными и легкими заботами, домашним торжеством. Смена обстановки или мебели – и вот перед вами новая жизнь. За что бы вы ни брались, следует думать об основах, фундаменте стоящих задач. Вероятно, кто-то совершит великое открытие в четверг.

ЛЕВ. Вы блеснете во всей своей красе. Вполне можно устраивать приемы и публичные представления. Приобретайте кибитку для командировок или коммерческих разъездов. Неудачи в личной жизни или здоровье детей удручают более всего, но эти проблемы так сразу не решить – все еще длится полоса испытаний. Чем более размеренно и взвешенно вы ведете себя, без эксцессов, тем выше шанс удачи, особенно в четверг.

ДЕВА. В начале недели тайные враги подготовили «сюрприз». У вас грандиозные перестройки, направленные на обустройство родных и близких, собственного очага. Кто-то готов сменить место жительства или кабинет, однако есть вероятность, что это продлится всего год. По месту работы намечаются небольшие финансовые поощрения, или же — приобретение красивых и полезных вещей, в частности – в четверг.

ВЕСЫ. Порой средств не хватает на самое необходимое из-за стремления охватить необъятное. Нежелательно заниматься глобальными проектами, поскольку они отнимут слишком много энергии, а результат совсем даже неочевиден. Если есть возможность – путешествуйте, обращайтесь в международные, образовательные, туристические и культурные учреждения, где найдете много друзей и новые возможности.

СКОРПИОН. Придется вести аскетичный образ жизни, уйти на время в «монашескую келью», своего рода отставку. Необходимы отдых, зрелые и взвешенные рассуждения о главных и насущных задачах. Откуда ни возьмись – появляются друзья, как новые, так и старые, которые слегка облегчают бремя житейских забот. Кому-то грамотно предскажут судьбу, особенно в четверг, а у кого-то лично проснутся необычные способности.

СТРЕЛЕЦ. Супруг не балует внимательным отношением, скорее – вам приходится отвечать и за себя, и за него. Для кого-то соблазнителен гражданский брак. В открытую обозначаются враги, конкуренты. Вам придется заниматься организацией мероприятий нового типа, может быть – с участием разного сорта публики. Вероятно даже неожиданное почетное вознаграждение за труд несколько авантюрного плана.

КОЗЕРОГ. Вы все еще не верите в чудеса, все кажется циничным и понятным. Может быть, кто-то даже тяжело переболеет. Но в профессиональном плане ситуация выравнивается. Вероятно, будете вести переговоры о новых возможностях в карьере. Если дают нечто в четверг – берите, если сами готовы кого-то наградить – дерзайте и не медлите. Дипломатично выверяйте свои действия, размеренно и последовательно.

ВОДОЛЕЙ. В любви у вас, конечно, салюта не предвидится. Вообще, какая-то крупная игра ведется вокруг вашего любимого или ребенка — поосторожнее. В среду желательно исключить финансовые операции – запутаетесь или обманетесь. Издалека напомнит о себе важный для вас человек, а может быть – полетите в гости. В четверг смотрите дальше и делайте ставку на человека высокого уровня по развитию.

РЫБЫ. Достаточно трудно делать нечто важное и глобальное в профессиональном отношении. Сейчас не время большого полета и признания, много препятствий. Супрут или небезразличный вам человек делает успехи по пути признания творческих заслут, на ниве науки, искусства или дипломатии. Да и вы можете поучаствовать на празднике, получить удовольствие от намечающегося сотрудничества.

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1778 Нумар падпісаны ў друк 28/10/2001 (15:00) Наклад – 9.900